

KOKOUSTIEDOT**AIKA**

Perjantai 25.10.2024 klo 09:00 – 11:40

PAIKKA

Kokoustila Oppio, ravintola Priimus, Taulumäentie 45, Jyväskylä / Etäyhteydellä

OSALLISTUJAT**Päätöksentekijät**Jäsenet:

Anttila Tahvo, pj. (X)
Kankaanniemi Toimi, 1. vpj. (T)
Lyytinen Leena, 2. vpj. (X)
Ahola Lotta (X)
Hovikoski Mervi (X)
Leino Matti (X)
Lindell Leila (X)
Nikkilä Lea-Elina (X)
Oksanen Harri (T)
Patronen Ulla (X)
Pirttiniemi Riitta (E)
Ruotsalainen Seppo (E)
Selin Jaakko (-)
saapui kokoukseen klo 09:20

Varajäsenet:

Pärnäjärvi Leena ()
Saarelainen Topi ()
Lumela Meri ()
Väyrynen Ville ()
Hämäläinen Jukka ()
Martins Sirpa ()
Suomala Sakari ()
Hirsiaho Nina ()
Pajunen Kari ()
Autio Markku ()
Toikkanen Markku (X)
Niinikoski Aila (E)
Timperi Kati-Erika ()

Muut puheenjohtajat

Mäkinen Riitta, mv pj. (-)
liittyi kokoukseen klo 09:08
Vilkuna Janiika, mv 1. vpj. (T)
Rautiainen Ville, mv 2. vpj. (T)
poistui kokouksesta klo 09:56
Tirola Mikko, myr pj. (-)

Muut osallistujat

Hokkanen Pekka, esittelijä (X)
Peräaho Pirjo (X)
Kunttu Hanna (X)
Reini Hanna, ptkpitäjä (X)
Isopahkala Jenni (X)

X = paikalla, T = Teams-linjalla, E = estynyt, - = poissa

KÄSITELLYT ASIAT

Pykälät 94–104

PÖYTÄKIRJA ON TARKASTETTU JA HYVÄKSYTTY SÄHKÖISESTI**Puheenjohtaja**

Tahvo Anttila

Pöytäkirjanpitäjä

Hanna Reini

Tarkastajat

Leena Lyytinen

Mervi Hovikoski

PÖYTÄKIRJA NÄHTÄVÄNÄJulkaistu verkkosivulla www.keskisuomi.fi 30.10.2024 alkaen.

Reini Hanna, pöytäkirjanpitäjä

Maakuntahallitus pöytäkirja 25.10.2024 09:00

§ 94 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen, laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
§ 95 Pöytäkirjan tarkastus	2
§ 96 Esittelyasiat	3
§ 97 Talousarvio 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelma 2025-2027	4
- Yhteenvedo: Kuntakommentit, mh 25.10.2024	7
- Talousarvio 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027	15
§ 98 Talouskatsaus 01-09/2024	49
§ 99 Keski-Suomen strategia	50
- Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelma, luonnos 25.10.2024	52
§ 100 Maakuntavaltuustoaloite: Keski-Suomen liiton strategia kokonaisekstäväksi ja eteenpäinkatsovaksi	66
§ 101 Maakuntavaltuustoaloite: Tulevaisuuden nelostie eli E75	69
§ 102 Maakuntavaltuustoaloite: Nopea ratayhteys Oulu-Jyväskylä-Helsinki Keski-Suomen edunvalvonnan pitkän tähtäimen kärkitavoitteeksi	72
§ 103 Oikaisuvaatimus: Maakuntahallituksen rahoituspäätös (§ 83): Wanha Woimala - Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!	75
- Rahoituspäätös: Wanha Woimala - Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!	78
- Liite, Oikaisuvaatimus: Maakuntahallitus 27.09.2024 § 83 Rahoituspäätös: Wanha Woimala - Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!	80
- Liite, Täydennetty oikaisuvaatimus: Maakuntahallitus 27.09.2024 § 83 Rahoituspäätös: Wanha Woimala - Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!	81
§ 104 Tiedoksi saatettavat asiat	84
- Viranhaltijapäätökset 20.9.-17.10.2024	85
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	87

94 § KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN TOTEAMINEN, LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Maakuntajohtajan ehdotus:

Avataan kokous.

Todetaan läsnäolijat.

Todetaan laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Todetaan mahdolliset esteellisyydet asioiden käsittelyssä.

Päätös: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ei todettu esteellisyyksiä asioiden käsittelyssä.

95 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Maakuntajohtajan ehdotus:

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Leena Lyytinen ja Mervi Hovikoski.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Leena Lyytinen ja Mervi Hovikoski.

96 § ESITTELYASIAT

1. Keski-Suomen energiaselvitys
 - maakuntasuunnittelija Valtteri Paakki
2. Keski-Suomen aikajana II/2024
 - aluekehitysasiantuntija Kirsi Mukkala
3. Ajankohtaiset asiat
 - maakuntajohtaja Pekka Hokkanen

Lisätietoa: Valtteri Paakki, maakuntasuunnittelija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Kirsi Mukkala, aluekehitysasiantuntija, p. 040 595 0002, kirsi.mukkala(at)keskisuomi.fi
Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Kuullaan esittelyt edellä mainituissa asioissa ja merkitään ne tiedoksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Riitta Mäkinen liittyi kokoukseen klo 09:08.

Jaakko Selin liittyi kokoukseen klo 09:20.

Ville Rautiainen poistui kokouksesta klo 09:56.

Keski-Suomen energiaselvityksen esittelyn ajaksi kokoukseen osallistui maakuntasuunnittelija Valtteri Paakki Keski-Suomen liitosta.

Keski-Suomen aikajanan II/2024 esittelyn ajaksi kokoukseen osallistui aluekehitysasiantuntija Kirsi Mukkala Keski-Suomen liitosta.

97 § TALOUSARVIO 2025 JA TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2025-2027

MH 19.6.2024, § 46

Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kuntalain talousarvion ja taloussuunnitelman velvoitteet koskevat myös kuntayhtymää.

Maakuntavaltuusto on vuoden 2024 talousarvion yhteydessä hyväksynyt myös taloussuunnitelman vuosille 2024–2026.

Talousarvion valmistelun aikataulu

10.6.2024 Keski-Suomen liiton strateginen johtoryhmä: talousarvion valmistelu

21.8.2024 Henkilöstötunti: talousarvion valmistelu

30.8.2024 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: talousarvioluonnoksen asettaminen kuntakommenteille

27.9.2024 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: kuntakommenttien läpikäyminen ja talousarvion valmistelu

25.10.2024 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: talousarvion hyväksyminen

29.11.2024 Keski-Suomen maakuntavaltuuston kokous: talousarvion hyväksyminen

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn talousarvion 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 valmistelusta ja
2. käy asiasta evästyskeskustelun.

Päätös: Käytiin yhteinen keskustelu, jonka päätteeksi päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 30.8.2024, § 70

Keski-Suomen liiton toimisto on jatkanut talousarvion 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 valmistelua.

Talousarviota 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelmaa 2025–2027 on valmisteltu Keski-Suomen maakuntastrategiaan ja Keski-Suomen liiton rahoitustehtävään sekä liiton muihin tehtäviin ja tavoitteisiin pohjautuen. Keski-Suomen liiton kumulatiivinen taseen alijäämä saatiin katetuksi tilinpäätöksen 2023 yhteydessä. Vuoden 2025 talousarviota valmistellaan siten, että talouden tasapaino säilyisi myös tulevalla tilikaudella.

Talousarviossa 2025 ei esitetä jäsenkuntien maksuosuuksiin korotuksia. Taloussuunnitelma 2025–2027 sisältää jäsenkuntien maksuosuuksien korotuksen vuodelle 2026. Talousarviossa esitetään Keski-Suomen kehittämisrahastoon siirrettäväksi 650 000 euroa.

Perussopimuksen 24 §:n mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Maakuntahallituksen kokouksen jälkeen talousarvio ja taloussuunnitelma toimitetaan jäsenkuntiin perussopimuksen mukaisesti.

Keski-Suomen liiton toimisto valmistelee lopullista esitystä lokakuun maakuntahallituksen kokoukseen 25.10.2024. Maakuntavaltuusto käsittelee talousarvion 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 loppuvuoden kokouksessaan 29.11.2024.

Maakuntahallituksen kokouksessa esitellään vuoden 2025 talousarvio- ja talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun tilanne sekä suunnitelmakauden tavoitteet.

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn aiheesta ja merkitsee sen tiedoksi sekä
2. pyytää jäsenkunnilta esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 27.9.2024, § 76

Luonnos Keski-Suomen liiton talousarviosta 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelmasta 2025–2027 on lähtenyt jäsenkuntiin 6.9.2024. Jäsenkunnat voivat jättää esityksiä liiton toiminnan ja talouden kehittämiseksi 10.10.2024 saakka.

Kokouksessa kuullaan kokoukseen mennessä saapuneet jäsenkuntien esitykset talousarvioon 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelmaan 2025–2027. Kokouksen jälkeen saapuneet esitykset kuullaan maakuntahallituksen lokakuun kokouksessa.

Liite: Koonti saapuneista esityksistä portaalissa 25.9.2024

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus kuulee esittelyn aiheesta ja merkitsee sen tiedoksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 25.10.2024, § 97

Kuntien ja kuntayhtymien toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. (Kuntalaki § 110).

Kokouspykälän liitteenä on Keski-Suomen liiton talousarvion 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 luonnos. Luonnos sisältää liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä tuloslaskelmaosan, käyttötalousosan ja yhdistetyn rahoitus- ja investointiosan sekä jäsenkuntien maksuosuudet. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Suunnitelmakauden 2025–2027 päätavoitteet ovat:

1. Kestävän elinvoiman kasvattaja
2. Rohkea maakunnan edunvalvoja
3. Aktiivinen oman toiminnan kehittäjä

Keski-Suomen liiton jäsenkunnat ovat antaneet esityksensä Keski-Suomen liiton toiminnasta ja taloudesta. Jäsenkuntien esitykset pitivät toiminnan ja talouden suunnittelua onnistuneina. Esityksissä korostuivat erityisesti tulevan maakuntastrategian valmistelu, elinvoiman kehittäminen sekä vaikuttaminen ja edunvalvonta muun muassa tulevan EU-ohjelmakauden sekä saavutettavuuden kysymyksissä. Jäsenkuntien esitykset ovat kokouspykälän liitteenä.

Keski-Suomen liiton talousarvio 2025 ei sisällä jäsenkuntien maksuosuuksien korotuksia. Jäsenkuntien maksuosuuksien korotus (+2 %) sisältyy taloussuunnitelmaan vuodelle 2026. Taloussuunnitelmassa 2025–2027 esitetään, että Keski-Suomen kehittämisrahastoa kerrytetään tulevinakin taloussuunnitelmavuosina 650 000 euroa vuodessa.

Keski-Suomen liiton taseelle kertyneestä kumulatiivisesta alijäämästä päästiin eroon tilinpäätöksen 2023 yhteydessä. Keski-Suomen liiton taloussuunnittelua toteutetaan jatkossakin vastuullisella ja kestäväällä otteella.

Liite: Talousarvio 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2025–2027
Kooste jäsenkuntien esityksistä

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn talousarviosta 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelmasta 2025–2027 ja jäsenkuntien esityksistä ja merkitsee ne tiedoksi,
2. esittää maakuntavaltuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan Keski-Suomen liiton talousarvion 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 ja
3. antaa toimistolle valtuudet tehdä asiakirjaan teknisiä muutoksia.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhteenvedo: Jäsenkuntien esitykset Keski-Suomen liiton talousarvioon 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelmaan 2025–2027

Hankasalmi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Hankasalmen kunnanhallitus antaa lausuntonaan, että Hankasalmen kunnalla ei ole muutosesityksiä toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Joutsa	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Joutsan kunnan näkökulmasta keskeisimmät kysymykset Keski-Suomen liiton toiminnassa ja taloudessa liittyvät maakunnalliseen edunvalvontaan ja kunnan maksuosuuteen. Joutsan kunnalla ei ole huomautettavaa liiton toiminnasta ja taloudesta.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Jyväskylä	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	<p>Keski-Suomen myönteinen kehitys ja kasvu on Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen liiton yhteinen tavoite. Haastavassa toimintaympäristössä aluekehitystä tulee edelleen vahvistaa etenkin elinvoiman osalta. Kaupungin ja liiton yhteistyöllä tulisi tähdätä erityisesti investointien kotiuttamiseen alueelle, työllisyyden vahvistamisessa, alueen osaamispääoman hyödyntämisessä sekä työvoiman saatavuudessa.</p> <p>Elinvoima Jyväskylän kaupungin näkökulmasta Keski-Suomen liiton esitys toiminnan painopisteistä tulevalle toimintakaudella on kannatettava. Keski-Suomen elinvoimaisuuden vahvistamisessa liitolla on tärkeä rooli muun muassa alueen veto- ja pitovoiman vahvistajana sekä kehittämistoiminnan vauhdittajana EU-rahoituksen ja kansallisen kehittämisrahoituksen välittämisessä. Keski-Suomen liiton rooli kuntien yhteisen tilannekuvan ja tietopohjan tuottajana on tärkeä.</p> <p>Maakuntastrategiaa päivitetään merkittävästi erilaisessa toimintaympäristössä kuin edelliskaudella. Muuttunut globaali turvallisuustilanne, taloudellinen niukkuus ja epävarmuus</p>

	<p>sekä kuntien roolin muutokset (muun muassa hyvinvointialueuudistuksen ja TE-uudistuksen myötä) tulee ottaa vahvasti huomioon uuden maakuntastrategian valmistelussa.</p> <p>Keski-Suomeen muodostuu vuoden 2025 alusta kolme työllisyysaluetta. Jyväskylän kaupunki toivoo, että Keski-Suomen liitto kokoaa työllisyysalueiden ja elinkeinopalveluiden yhteistä työtä koko maakunnan näkökulmasta. Keskeistä on vahvistaa alueen työllisyyttä sekä varmistaa osaajien saatavuutta ja osaamisen ajantasaisuutta koko Keski-Suomen alueella.</p> <p>Jotta niukkenevien resurssien ajassa kansainvälistä ja kansallista kehittämisrahoitusta voidaan hyödyntää alueella mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, tulee rahoitusprosessin olla sujuva ja hanketoteuttajan tarpeita palveleva aina hakemuksen valmistelusta viimeisiin maksatuspäätöksiin. On tärkeää, että rahoitusta kohdennetaan vaikuttaviin ja elinvoimaisuutta kehittäviin toimenpiteisiin. Kestävän kaupunkikehittämisen (ekosysteemisopimus) rahoituksen osalta tiivistä vuoropuhelua ja yhteistyötä kaupungin ja liiton välillä tulee jatkaa.</p> <p>Yhteinen edunvalvonta</p> <p>Keski-Suomen liitolla on keskeinen rooli maakunnan edunvalvojana, joka vahvistuu vuonna 2025 Keski-Suomen liiton johtaessa maakuntien liittojen yhteistyötä. Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen liiton yhteistyön maakunnan edunvalvonnassa tulee olla tiivistä myös jatkossa. Edunvalvontatyön tulee olla suunnitelmallista ja tavoitteellista ja jalkautua operatiiviselle tasolle. Keskeisiä tunnistettuja yhteisen edunvalvonnan sisältöjä tulevina vuosina ovat muun muassa saavutettavuuden, kansallisen kaupunkipolitiikan sekä tulevan EU-ohjelmakautteen vaikuttamisen teemat.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jyväskylän kaupunkiseudun hyvä saavutettavuus palvelee koko maakunnan kehittymistä. Toimivat liikenneyhteydet ovat edellytys Jyväskylän seudun ja maakunnan elinkeinoelämän kehittymiselle ja arjen toimivuudelle. Jyväskylän kaupunkiseudun saavutettavuus ei tällä hetkellä vastaa sitä tasoa, joka yhdellä Suomen suurista kaupunkiseuduista tulisi olla. Keskeisimpinä saavutettavuuden edunvalvonnallisina painopistealueina ovat valtatie 4:n ja raideliikenteen kehittäminen sekä Helsingin ja Jyväskylän välisen lentoyhteyden varmistaminen.2. Jyväskylän asemaa kasvavana ja suurena kaupunkina tulee vahvistaa. Jyväskylän kaupunki on yksi Suomen suurista kaupungeista. Jyväskylän aktiivinen rooli kaupunkipolitiikan toimijana vahvistaa koko maakunnan menestymistä, ja siksi on tärkeää, että Jyväskylän asema merkittävänä kasvukeskuksena tunnustetaan kansallisessa kaupunkipolitiikassa. Suuria kaupungeja koskevat yhteiset haasteet, kuten työvoiman saatavuus, osaamisen vahvistaminen, maahanmuutto, vihreä siirtymä ja nuorten pahoinvointi edellyttävät tiivistä yhteistyötä suurten kaupunkien ja valtion välillä. Yhteisellä edunvalvonnalla tulee varmistaa vahva keskusteluyhteys olennaisiin valtion osapuoliin sekä riittävät resurssit kasvuun vastaamiseen.3. Tulevaan EU-ohjelmakautteen (2028–2035) liittyvä valmistelu on jo käynnistynyt. Yhteisellä edunvalvonnalla tulee edistää alueen toimijoita palvelevien rahoitusinstrumenttien roolia, vahvoja panostuksia TKI-toimintaan sekä tulevaisuusinvestointeihin. Koheesiopolitiikassa tulee tunnistaa kaupunkien vahva rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin tuottajina sekä koko Suomen ja EU:n kehityksen ajureina. Keski-Suomen erityispiirteet ja niihin liittyvät tarpeet muun muassa työllistymiseen ja energiasiirtymään liittyen tulee tunnistaa koheesiopolitiikassa sekä EU-tasolla että kansallisesti.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Perussopimuksen mukaan kunnat rahoittavat maksuosuuksilla liiton varsinaisen toiminnan eli luottamushenkilöhallinnon ja toimiston toimintamenot sekä Keski-Suomen kehittämisrahaston varauksen. Jyväskylän kaupunki on tyytyväinen siihen, että maksuosuutta ei vuodelle 2025 kasvateta. Talousarviovalmistelussa on kuitenkin tärkeää, että liiton toimintaedellytykset turvataan lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi sekä EU:n ja kansallisen aluekehittämisrahoituksen tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi kanavoimiseksi. Jyväskylän kaupunki edelleen korostaa, että Keski-Suomen liiton tulee edelleen tarkastella toimintansa

	painopisteitä suhteessa rahoitustasoon ja osaltaan ottaa osaa kuntien talouden ja toiminnan sopeuttamiseen ja rakenteelliseen muutokseen.
--	---

Jämsä	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Keski-Suomen liiton toteutuksessa olevat hankkeet edistävät Jämsän teollista uudistumista sekä ilmastotavoitteita. Erityisesti ilmastoteemoissa tarvitaan yhteistä kehittämistä koko maakunnassa. Maakuntastrategian kärkiä vuosille 2026–2029 pitää vielä tiivistää. Tämä ohjaa resurssien tehokkaaseen käyttöön ja selkeään viestintään kehittämisen teemoista. Kasvun kärkien vahvistaminen voidaan aloittaa jo talousarviovuoden aikana. Kansainvälisen rahoituksen ja osaamisen vahvistamisen mittari puuttuu. Hiilineutraaliuteen pyrkivä maakunta ja siihen liittyvä Net zero valley -status on kansainvälisen yhteistyön näkökulmasta erittäin tärkeä.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Talouden osalta Keski-Suomen liiton talouteen kertynyt alijäämä katetaan kustannuksia sopeuttamalla ja tuottoja turvaamalla. Kustannusvaikutuksia etsitään henkilöstösuunnittelulla sekä palveluostojen ja muiden kustannusten sopeuttamalla. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät kunnan viimeisimmän tilinpäätöksen tuloslaskelman verotulot -summan suhteessa. (Perussopimus 26 §). Jämsän maksuosuus vuonna 2025 on 258 143 euroa (vuonna 2024 on 274 578 euroa), vähennystä -16 435 euroa. Keski-Suomen kehittämisrahastoa kartutetaan 650 000 euroa vuonna 2025. Rahasto-osuus sisältyy jäsenkuntien maksuosuuteen, joka laskutetaan kunnilta neljässä yhtä suuressa erässä: tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun 15. päivänä. Lisätietoa Keski-Suomen kehittämisrahaston hankkeista hankesalkusta https://keskisuomi.fi/rahoitus/rahoitetut-hankkeet/

Kannonkoski	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Karstula	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Toimintasuunnitelma mukailee Keski-Suomen liiton strategiaa, kuten pitääkin.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Talousarviota voidaan pitää maltillisena ja Karstulaa koskeva nousu on siedettävä, kun kunnan taloudellinen tilanne on kriittinen. Tarkasteluvuosien kuntalaskutuksen kasvu toivottavasti osuu tilanteeseen, jossa kuntien tilanne on keveämpi. Toisaalta laskutuksen nousua tarkasteluvuosina voidaan kuvata maltilliseksi.

Keuruu	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Lisäksi Keuruun kaupunki pyytää, että Keski-Suomen liitto huomioisi paremmin poikittaisen raideliikenteen Jyväskylästä Haapamäen kautta Seinäjoelle ja Tampereelle sekä koko maakunnan liikenneyhteydet osana Liikenteen saavutettavuuden edistämistä.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Kaupunginhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarvio ja toimintasuunnitelmaesityksen.

Kinnula	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	<p>Toimintasuunnitelmassa mainitut Keski-Suomen liiton päätavoitteet (kestävän elinvoiman rakentaminen, maakunnan edunrakentaja/-valvoja sekä oman toiminnan kehittäminen) ovat hyviä työkaluja maakunnan kehittämiseksi.</p> <p>Edelliseen liittyen Kinnulan kunta toivoo, että tavoitteet elinvoiman kehittämisen, edunvalvonnan ja liiton oman toiminnan kehittämisen osalta palvelisivat myös maakunnan pienten, reuna-alueella sijaitsevien kuntien, kehittymistä. Tämä edellyttäisi maakuntaliiton toimintatapojen kehittämisessä mm. jalkautuvaa työtapaa ja säännöllisiä vierailuja alueen kunnissa. Kunnissa tunnistetaan ja tiedetään parhaiten mm. konkreettisia keinoja oman alueen elinvoiman ja kestävän kehityksen rakentamisessa. Kuntien tilanteet, tarpeet ja olosuhteet ovat erilaisia. Säännöllisellä vuorovaikutuksella erilaisten kuntien kanssa saa parhaiten aluetta palvelevia perusteita ja ideoita mm. kehittämis- ja edunvalvontatyöhön. Kinnulan kunta toivoo Keski-Suomen liitolta näkemystä ja mahdollistavaa toimintaa myös maakunnan reuna-alueilla sijaitsevien kuntien elinvoimaisuuden säilyttämisessä ja edistämässä.</p>
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Ilahduttavaa Keski-Suomen liiton talous- ja toimintasuunnitelmassa on se, että liiton talous on tasapainossa ja kuntaosuudet eivät nouse.

Kivijärvi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Konnevesi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	

Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	
---	--

Kyyjärvi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	<p>Kyyjärven kunta antaa kiitosta toimintasuunnitelman tavoitteista ja korostaa Keski-Suomen liiton roolin tärkeyttä maakunnan kehittäjänä ja edunvalvojana. Kehitystoimien tulee suuntautua myös maakuntakeskuksen ulkopuolelle sekä pieniin kuntiin ottaen huomioon eri alueiden erityispiirteet.</p> <p>Edunvalvonnallisesti pidämme tärkeänä asiana sitä, että maaseudun asemaan edistetään ja Saarijärvi-Viitasaari seutukunnan korkeampien EU-tukien status saadaan säilytettyä tulevilla ohjelmakausilla. Pohjoisen Keski-Suomen harvaan asuttujen alueiden aluekehitykselle on erittäin merkityksellistä, että alueen yritystukien taso pystyttäisiin säilyttämään jatkossakin nykyisellä tasolla.</p>
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	<p>Kyyjärven kunta antaa liitolle kiitosta siitä, että talousarvioesitys on pidetty maltillisena, mutta Kyyjärvelle 7,25 % korotus on liikaa, kun ottaa huomioon, että viime vuonnakin Kyyjärven maksuosuus nousi 6,4 %:a! Kyyjärvellä asukasluvun alenema on suurinta, mutta silti maksamme aina Keski-Suomen liitolle suurinta prosentuaalista korotusta vuosittain.</p> <p>Kyyjärven kunta haluaa, että perussopimuksen maksuperusteet muutettaisiin niin, että laskutus olisi pelkästään asukaslukuperusteinen -ei verotuloihin perustuva. Kuntien verotulot ovat jo valtionosuustasauksen piirissä, joten ei niiden perusteella kuuluisi kuntia kohdella eri tavoin.</p> <p>Nyt Kyyjärven maksuosuus nousee prosentuaalisesti eniten 7,25 %:a ja asukasluku on silti vähentynyt Keski-Suomen kunnista eniten. Kyyjärven kunta vaatii perussopimuksen maksuperiaatteiden muuttamista asukaslukuperustaiseksi.</p>

Laukaa	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	<p>Keski-Suomen liiton ydintehtävä on maakunnan kehittäminen. Perussopimuksen mukaan Keski-Suomen liitto edistää asukkaiden hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Keski-Suomen liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden toimintaympäristön, elinkeinojen ja palveluiden kehittäjänä. Se edistää yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa ja ajaa maakunnan asukkaiden ja kuntien etuja. Tämän toteuttamiseksi liitto toteuttaa ja rahoittaa hankkeita sekä tekee tutkimus-kehittämisen-, suunnittelu- ja edunvalvontatyötä toimien jäsenkuntien ja muiden sidosryhmien yhteistyöelimenä.</p> <p>Keski-Suomen liiton toiminnan tavoitteet vuodelle 2025:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kestävän elinvoiman kasvattaja2. Rohkea maakunnan edunrakentaja3. Aktiivinen oman toiminnan kehittäjä
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	<p>Keski-Suomen liiton taloussuunnitelma on jäämässä alijäämäiseksi ja sen kattamiseksi Keski-Suomen liitto aikoo sopeuttaa kustannuksia ja turvata tuottoja. Kustannuspuolella vaikutuksia haetaan sekä vastuullisella henkilöstösuunnittelulla että palveluostojen ja muiden kustannuksien sopeuttamalla.</p> <p>Jäsenkuntien maksuosuuksien esitetään pysyvän vuoden 2024 tasolla. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät kunnan viimeisimmän tilinpäätöksen</p>

	tuloslaskelman verotulojen summan suhteessa. Tämän vuoksi Laukaaseen olisi kohdistumassa 1,98 % eli 4 797 euron korotus maksuosuuteen. Laukaan osalta korotuksen vaikutus on 4 797 €.
--	---

Luhanka	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Multia	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Kunnanhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa koskevan esityksen vuosille 2025–2027.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Keski-Suomen kehittämisrahastoa kartutetaan 650 000 euroa vuonna 2025. Rahasto-osuus sisältyy jäsenkuntien maksuosuuteen. Multian maksuosuudeksi on esitetty vuodelle 2025 yhteensä 20 126 eura. Vuoden 2024 maksuosuus on yhteensä 19 851 euroa eli nousua on 275 euroa (+ 1,37 %).

Muurame	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	<p>Toimintasuunnitelman monikärsisyys koetaan hyvänä asiana. Asetetuista tavoitteista erityisesti Keski-Suomen tunnettuuden kasvattamiseen panostaminen nähdään tärkeänä. Keski-Suomen valtakunnallinen edunvalvonta ja nostaminen näkyville aluekehittämisessä edellyttää vahvan ja terävän, koko Keski-Suomen yhteisen sanoman muodostamista. Uuden brändin saaminen käyttöön kuntiin ja sen hyödyntäminen laajasti ja säännöllisesti myös kuntien viestinnässä mahdollistaisi brändin mahdollisimman laajan näkyvyyden. Toimintasuunnitelmaan olisi hyvä nostaa näkyviin strategian toteutumisen väliarvioinnista saadut palautteet ja niihin mietityt toimenpiteet, erityisesti osallistamisen osalta.</p> <p>Osallistaminen liittyy oleellisesti asiakastyytyväsyyteen, joka on hyvä huomioida myös päätöksentekoprosessissa. Muurame toivoo, että esimerkiksi brändin ja maakuntastrategian valmistelussa osallistaminen otetaan erityisesti huomioon esimerkiksi lähettämällä luonnoksia kommenteille jäsenkuntiin. Tämä sitouttaa jäsenet paremmin myös suunnitelmien toteuttamiseen.</p> <p>Kehittämisrahasto tarjoaa hyvät mahdollisuudet nopeisiin kehittämistoimiin. Rahoitusta tulisi kohdentaa erityisesti elinvoiman kehittämiseen tähtääviin hankkeisiin. EU:n uudelle ohjelmakaudelle tulee pyrkiä sisällyttämään välineitä elinvoiman ja työllistämisen edistämiseen maakunnalliset erityispiirteet huomioiden. Muurame pitää kannatettavana kansainvälisen rahoituksen osaamisen vahvistamista maakunnassa siten, että se olisi matalalla kynnyksellä kuntien hyödynnettäväksi.</p>
Kommentit liiton talouteen	-

ja maksuosuuksiin	
--------------------------	--

Petäjävesi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Kunnanhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa koskevan esityksen vuosille 2025–2027.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Pihtipudas	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Pihtiputaan kunnalla ei ole huomautettavaa Keski-Suomen liiton talousarvioon. Jäsenmaksujen nousu on Pihtiputaan kunnan osalta 2,95 %.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Saarijärvi	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Saarijärven kaupunginhallitus pitää Keski-Suomen liiton asettamia taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita ja toimenpiteitä kannatettavana. Saarijärven kaupungin osalta talousarvioon esitetty kuntaosuuden kasvu on maltillinen, ja perustuu perussopimuksessa määritettyyn maksuosuuden tarkistusmenetelmään. Saarijärven kaupunki pitää tärkeänä, että toimintasuunnitelmaan saadaan mukaan Länsi-Suomen teollisuuspoliittisen strategian valmistelu.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Toivakka	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Kunnanhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa koskevan esityksen.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Uurainen	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Kunnanhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa koskevan esityksen vuosille 2025–2027.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	Uuraisten maksuosuudeksi on esitetty vuodelle 2025 yhteensä 37 244 euroa. Vuoden 2024 maksuosuus on yhteensä 39 898 euroa eli laskua on -2 654 euroa (- 7,13 %).

Viitasaari	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Kaupunginhallitus hyväksyy Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa koskevan esityksen.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Äänekoski	Kommentit
Kommentit liiton toimintaan ja tehtävien hoitoon	Äänekosken kaupunki pitää Keski-Suomen liiton vuoden 2025 toimintasuunnitelman päätavoitteita hyvinä ja oikeasuuntaisina. Varautuminen uuteen EU-ohjelmakauteen 2028–2035 vaatii ennakoivaa ja laaja-alaista suunnittelua niin kansallisella kuin alueellisella tasolla. On tärkeää asettaa selkeät tavoitteet uudelle rahoituskaudelle Keski-Suomen osalta ja tehdä aktiivista edunvalvontaa ja vaikuttamista. Näin voidaan varmistaa, että myös Keski-Suomen tarpeet ja tavoitteet huomioidaan mahdollisimman hyvin uudella EU-rahoituskaudella. Lisäksi Äänekosken kaupunki korostaa, että Keski-Suomen tärkeimpiä liikennehakkeita pitää edistää siten, että ne ovat mukana Väylän investointiohjelmassa.
Kommentit liiton talouteen ja maksuosuuksiin	

Talousarvio 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2025-2027

Maakuntahallitus 19.6.2024, § 46

Maakuntahallitus 30.8.2024, § 70

Maakuntahallitus 27.9.2024, § 76

Maakuntahallitus 25.10.2024, § 97

Maakuntavaltuusto 29.11.2024, § XX

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN LIITON TALOUSARVIO 2025 SEKÄ TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2025-2027

Julkaisun tiedot

Julkaisija Keski-Suomen liitto
Innova 2, Lutakonaukio 7
40100 Jyväskylä
keskisuomi.fi

Twitter @keskisuomenliit
Instagram @keskisuomi
Facebook @keskisuomenliitto
Sähköposti kirjaamo@keskisuomi.fi

C 171

ISBN 978-951-594-554-9 (sähköinen)

ISSN 2341-9903 (sähköinen)

Sisällysluettelo

Maakuntajohtajan katsaus.....	4
Keski-Suomen liiton toiminnan perusteet.....	6
Toiminta-ajatus ja tehtävät.....	7
Keski-Suomen liiton organisaatio.....	8
Henkilöstö.....	12
Keski-Suomen liiton toiminta 2025.....	13
Toimintasuunnitelma 2025.....	14
Tavoite 1. Kestävän elinvoiman kasvattaja.....	15
Tavoite 2. Rohkea maakunnan edunrakentaja.....	17
Tavoite 3. Vahva maakunnan tuntija.....	19
Keski-Suomen liiton toteuttamat hankkeet.....	21
Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026.....	23
Talousarvion sitovuus.....	24
Talousarvio 2024.....	25
Keski-Suomen liiton tulosityksiköt.....	26
Taloussuunnitelma 2024-2026.....	29
Rahoitus- ja investointiosa.....	31
Keski-Suomen kehittämisrahasto.....	32
Jäsenkuntien maksusuudet.....	33

KESKI-SUOMEN LIITTO

Maakuntajohtajan katsaus

Pekka Hokkanen
maakuntajohtaja

Tulevan vuoden 2025 toiminnassamme katse on vahvasti tulevaisuudessa. Uuden Keski-Suomen strategian valmistelu on tekemisemme keskiössä. Globaalit kriisit ja muutosilmiöt, yhteiskuntamme talous- ja hyvinvointihaasteet sekä erilaistuva alue- ja väestökehitys edellyttävät maakunnaltamme yhteistä tahtoa ja samaan suuntaan kulkemista. Osallistavalla ja ennakoivalla otteella rakennamme toimintaamme tulevaisuuteen suuntaavan ja maakuntien joukossa erottautuvan yhteisen tarinan, jossa kokonaiskestävyyden periaate on yhä kantavana voimana. Tässä ajassa myös kokonaisturvallisuuden eri teemat tulevat näkymään maakuntastrategiatyössä monin tavoin.

Aluekehityksen ja luontoympäristön muutokset tunnistava, tulevaisuutta ennakoiva ja Keski-Suomen asemoitumista tarkasteleva tietopohja on strategiatyömme perusta. Vuoden aikana käynnistämme alue-, palvelu- ja viherrakenteen tarkastelun. Luonnon monimuotoisuuden näkökulman viemme osaksi Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 -tiekartan tietopohjaa ja toimenpidesuunnitelmaa.

Samaan aikaan strategiatyön kanssa tuomme keskisuomalaista identiteettiä ja maakunnan vahvuuksia näkyviksi brändityömme viitoittamana. Muista alueista erottautuminen ja puhutteleva viesti on tärkeää, kun kilpailemme osaajista, asukkaista ja niukkenevista taloudellisista resursseista. Brändityön jalkauttamiseksi tarvitaan koko maakunnan vahvaa yhteistyötä, sitoutumista ja viestintää.

Maakunnan edunvalvontaa jatkamme kunnianhimoisesti liikenteen kärkikohteet ja saavutettavuus edellä. Myös uusi EU-ohjelmakausi 2028-2035 ja EU:n koheesiopolitiikka, aluekehittämisjärjestelmä ja -lainsäädäntö sekä kv-rahoitus edellyttävät valppautta ja vaikuttamistyötä. Ääntämme saamme yhä pontevammin kuuluviin toimiessamme valtakunnallisena maakuntien liittojen puheenjohtajana vuonna 2025. Puheenjohtajavuoden teemana on maakunnan liittojen rooli.

Keski-Suomen liitto on maakunnan yhteisen kehittämistahdon muodostaja, strateginen suunnittelija ja kehittäjä sekä monimuotoinen, osaava ja ennakoiva verkostovaikuttaja. Tämä on mahdollista vain omaa toimintaamme ja osaamistamme aktiivisesti kehittämällä. Tuemme henkilöstömme kouluttautumista ja asiantuntijuuden vahvistamista. Tulevana vuonna tekoälyosaamisen kasvattaminen ja sisällyttäminen osaksi organisaatiomme toimintaprosesseja on yhteinen haasteemme.

Kevään 2025 kuntavaalien myötä uudet luottamushenkilöt aloittavat toimikautensa Keski-Suomen liiton toimielimissä. Luottamushenkilöiden toimikauden sujuvasta aloituksesta huolehdimme perehdytyksellä ja mutkatonta yhteistyötä alusta saakka rakentaen.

Kestävästi, rohkeasti ja osaavasti yhdessä sidosryhmiemme ja luottamushenkilöidemme kanssa kehitämme elinvoimaista ja muutoskyvykästä Keski-Suomea.

Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja

KESKI-SUOMEN LIITTO

Keski-Suomen liiton toiminnan perusteet

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Keski-Suomen liitto on visionsa mukaan maakunnan yhteisen kehittämistahdon muodostaja, strateginen suunnittelija ja kehittäjä sekä monimuotoinen, osaava ja ennakoiva verkostovaikuttaja.

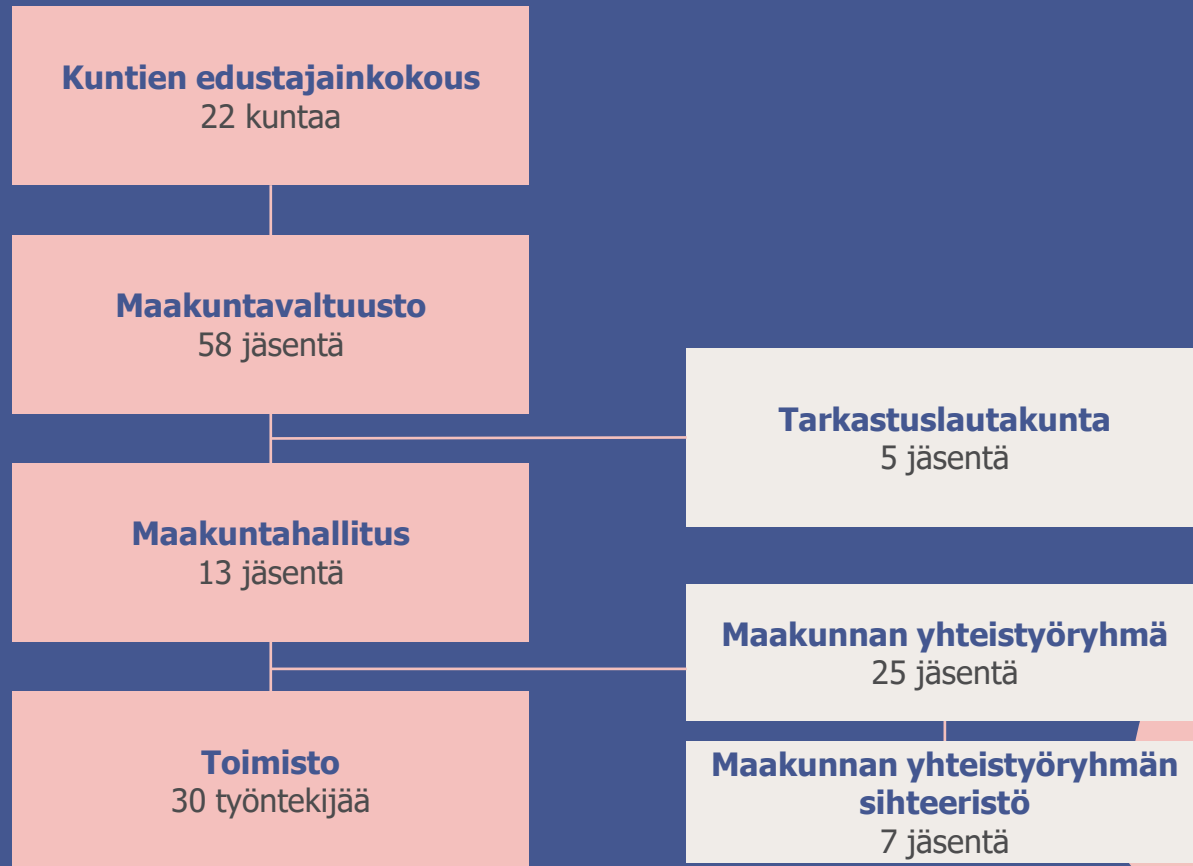
Keski-Suomen liitto on Keski-Suomen kuntien omistama lakisääteinen kuntayhtymä. Keski-Suomen liiton toiminta perustuu jäsenkuntien hyväksymään perussopimukseen sekä alueiden kehittämistä ja alueiden käyttöä koskevaan lainsäädäntöön.

Keski-Suomen liiton ydintehtävä on maakunnan kehittäminen. Perussopimuksen mukaan Keski-Suomen liitto edistää asukkaiden hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Keski-Suomen liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden toimintaympäristön, elinkeinojen ja palveluiden kehittäjänä. Se edistää yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa ja ajaa maakunnan asukkaiden ja kuntien etuja. Tämän toteuttamiseksi liitto toteuttaa ja rahoittaa hankkeita sekä tekee tutkimus-, kehittämis-, suunnittelu- ja edunvalvontatyötä toimien jäsenkuntien ja muiden sidosryhmien yhteistyöelimenä.

Keski-Suomen liiton organisaatio

Maakuntavaltuusto

käyttää Keski-Suomen liiton ylintä toimivaltaa. Edustajainkokous valitsee maakuntavaltuuston kuntavaalikaudeksi. Maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntastrategian ja maakuntakaavan sekä asettaa vuosittain toiminnalliset tavoitteet talousarvion ja toimintasuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Lisäksi maakuntavaltuusto arvioi Keski-Suomen liiton toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Maakuntavaltuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Maakuntahallitus

johtaa Keski-Suomen liiton toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä edustaa kuntayhtymää ja valvoo sen etua. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion, talous- ja toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta. Maakuntahallituksen toimikausi on kaksi vuotta ja se kokoontuu 11–12 kertaa vuodessa.

Puheenjohtajiston

muodostavat maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajat. Puheenjohtajisto valmistelee yhdessä toimiston johdon kanssa maakuntahallituksen ja -valtuuston päätöksentekoon meneviä asioita sekä sopii liiton edustuksista eri tilaisuuksiin. Puheenjohtajisto kokoontuu 11–12 kertaa vuodessa.

Tarkastuslautakunnan

tehtävänä on kuntayhtymän hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestäminen. Tarkastuslautakunta arvioi talousarvioon kirjattujen tavoitteiden toteutumista valtuustolle vuosittain arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunta kokoontuu 6–7 kertaa vuodessa.

Maakunnan yhteistyöryhmä

linjaa maakuntastrategian mukaisesti alueen kehittämistä ja julkisen tuen kohdentamista. Maakunnan yhteistyöryhmässä ovat edustettuina kunnat, Keski-Suomen ELY-keskus, tärkeimmät työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt, yritykset sekä yhdistykset. Maakunnan yhteistyöryhmä kokoontuu 4–5 kertaa vuodessa. Maakunnan yhteistyöryhmän valmistelu-, esittely ja täytäntöönpanotehtäviä hoitaa sihteeristö, joka koostuu Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY-keskuksen sekä muista tukea myöntävien viranomaisten edustajista. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö kokoontuu 10–12 kertaa vuodessa.

Keski-Suomen liiton toimisto

hoitaa maakunnan liiton operatiivista toimintaa. Toimiston tehtävänä on huolehtia kuntayhtymän toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta lakien ja asetusten, perussopimuksen, hallintosäännön ja muiden sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Jokainen työntekijä ja viranhaltija suorittaa, asiantuntijaroolinsa kautta, oman työskentelynsä jatkuvaa arviointia suhteessa lainsäädäntöön ja liiton toiminnallisiin sekä taloudellisiin tavoitteisiin olemassa olevilla mittareilla ja välineillä.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Keski-Suomen liiton toimisto

Maakuntajohtaja

Pekka Hokkanen

Aluekehittäminen ja alueiden käyttö

Elinvoima, kehittäminen ja rahoitus

Aluekehitysjohtaja Pirjo Peräaho

Alueiden käyttö ja saavutettavuus

Suunnittelujohtaja Hanna Kunttu

Viestintä

Viestintäpäällikkö Jenni Isopahkala

Hallinto

Talous ja henkilöstöjohtaminen

Hallintojohtaja Hanna Reini

Henkilöstö

Keski-Suomen liiton operatiivista toiminnan sydämenä on toimiston henkilöstö. Keski-Suomen liiton henkilöstön työ on monipaikkaista ja monimuotoista asiantuntijatyötä. Keski-Suomen liiton toteuttaessa maakuntastrategiaa, työhön tarvitaan asiantunteva henkilöstö, jonka asiantuntijuuden kehittämisestä ja osaamisen uudistamisesta pidetään erityistä huolta.

Vuoden 2024 alussa Keski-Suomen liitossa työskenteli 29 työntekijää, joista 22 oli toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa ja 7 määräaikaisissa työsuhteissa.

Työyhteisön ja henkilöstön osaamisen kehittämistä ohjaa henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.

Keski-Suomen liiton toiminta 2025

- Maakuntastrategia: hyväksyminen
- Maakuntahallituksen opintomatka
- MYR:n asettaminen
- Uusi yhteistyösopimus: kunnat, liitto, HVA

Loka-
joulukuu
2025

Tammi-
maaliskuu
2025

- Maakuntastrategia: analyysivaihe
- Yhteistyösopimuksen arviointi: kunnat, liitto, HVA
- EAKR- ja JTF-rahoitushaut
- Keski-Suomen kehittämisrahaston kohdennuspäätös
- WFEO 30-vuotisjuhlat Brysselissä

- Maakuntastrategia: esitys
- Edustajainkokous
- Toimielinten järjestäytyminen ja perehdyttäminen

Heinä-
syyskuu
2025

Huhti-
kesäkuu
2025

- Maakuntastrategia: laaja vuorovaikutus sidosryhmissä
- Alue- ja kuntavaalit
- Vaalituloksen paikkalaskenta

Läpi toimintavuoden:

- Maakuntien liittojen puheenjohtajuus
- Maakuntien liittojen rooli
- Aluekehittämislainsäädännön selonteko
- Maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointi
- Alue- ja koheesiopolitiikan ja rahoituksen edunvalvonta
- Keski-Suomen liiton hanketyö
- Innovation Valley/Net Zero Valley
- Alue-, palvelu- ja viherrakenteen arviointi
- Kuntien valtionosuuksien muutokset
- Brändikampanjointi
- Ilmasto- ja luontotyö
- Työllisyysalueet aloittavat
- Valtion lupa- ja valvontaviraston valmistelu
- Elinvoimakeskusten valmistelu
- KV-yhteistyö ja suorat EU-rahoitusmahdollisuudet

Toimintasuunnitelma 2025

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman lisäksi myös toimintasuunnitelman tavoitteineen.

Keski-Suomen liiton toiminnan päätavoitteet vuodelle 2025:

1. Kestävän elinvoiman kasvattaja
2. Rohkea maakunnan edunrakentaja
3. Aktiivinen oman toiminnan kehittäjä

Jokainen päätavoite on jäsennelty alatavoitteiksi. Toimenpiteet ja mittarit talousarviovuodelle 2025 on kuvattu alatavoitteittain.

1. Kestävän elinvoiman kasvattaja

- Keski-Suomen maakuntastrategia päivitetään. Maakuntastrategia sisältää maakunnan kehittämisen yhteiset toimenpiteet ja arvion niiden rahoittamisesta vuosille 2026-2029 (maakuntaohjelma), tahtotilan maakunnan kehittämisestä (maakuntasuunnitelman) ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen käyttöä suuntaavan älykkään erikoistumisen strategian.
- Nykyinen maakuntastrategiakokonaisuus pohjautuu kokonaiskestävyyden pyrkimykselle.
- Maakuntastrategian kasvun kärjet ovat:
 1. Bio- ja kiertotalous
 2. Hyvä vointi
 3. Uudistuva teollisuus
- Keski-Suomen maakuntakaava 2040 siirtyy toimeenpanon ja ajantasaisuuden arvioinnin vaiheeseen. Osana maakuntastrategiatyötä käynnistetään alue-, palvelu- ja viherrakenteen tarkastelu.
- Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 –ohjelman rahoituskausi on puolivälissä. Keski-Suomen liitto ylläpitää ja kehittää kehittämisrahoituksen palveluiden laatua ja huolehtii aktiivisesti maakunnan rahoituskehiksen tasosta.
- Keski-Suomen liitto hakee itse ulkopuolista rahoitusta ja toteuttaa maakuntastrategiaa ja jäsenkuntien kehittämistoiveita tukevia hankkeita.

1. Kestävän elinvoiman kasvattaja

Tavoite	Toimenpiteet 2025	Mittarit 2025
Keski-Suomen strategisten tavoitteiden hyväksyminen vuosille 2026-2029	<ol style="list-style-type: none">1. Maakuntastrategian laadinta laajassa ja osallistavassa sidosryhmäyhteistyössä	<ol style="list-style-type: none">1. Uusi maakuntastrategia on hyväksytty
Maakuntastrategian 2021-2025 kärkiteemojen edistäminen	<ol style="list-style-type: none">1. Rahoituksen kohdentaminen maakuntastrategiaan ja sen kasvun kärkiin2. Luonto- ja ilmastotiedon lisääminen aluekehittämisen toimenpiteissä3. Kansallisen teollisuusstrategian toimeenpano	<ol style="list-style-type: none">1. 90 % myönnetystä rahoituksesta kohdentuu maakuntastrategiaan ja sen kasvun kärkiin2. Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 –tiekartan tietopohja ja toimenpidesuunnitelma täydennetty luonnon monimuotoisuuden näkökulmalla3. Länsi-Suomen teollisuuspoliittinen ohjelmatyö käynnistetty
Maakuntastrategiaa 2021-2025 palveleva alueiden käytön suunnittelu	<ol style="list-style-type: none">1. Maakuntakaavan toimeenpano ja seuranta2. Maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointi	<ol style="list-style-type: none">1. Aktiivinen kunta- ja sidosryhmä-yhteistyö (lausunnot, neuvottelut)2. Keskeiset maakuntakaavan ajantasaisuuteen liittyvät tekijät on tunnistettu. Alue-, palvelu- ja viherrakenteen tarkastelu osana maakuntastrategian valmistelua.
Kehittämisrahoituksen palveluiden hyvän laadun säilyttäminen	<ol style="list-style-type: none">1. Rahoitus- ja maksatusprosessien sujuvuuden varmistaminen2. Maakunnan rahoituskehysten tasosta huolehtiminen	<ol style="list-style-type: none">1. Asiakaskokemuksen sekä rahoitus- ja maksatushakemusten käsittelyaikojen mittaaminen2. Rahoitusvaltuuden määrä

2. Rohkea maakunnan edunrakentaja

- Keski-Suomen liitto on ennen kaikkea omistajakuntiensa edunvalvoja.
- Keski-Suomen liitto toimii valtakunnallisena maakuntien liittojen puheenjohtajana. Puheenjohtajavuoden teemana on maakunnan liittojen rooli.
- Keski-Suomen vaikuttamistyötä ohjaa vaikuttamisen vuosikello, johon myös vaikuttamisviestintä kytkeytyy.
- Keski-Suomen liitto ylläpitää ja kehittää maakunnan vaikuttamisen näkökulmasta keskeisiä verkostoja ja strategisia kumppanuuksia. Vaikuttamis- ja edunvalvontatyöhön ottavat osaa Keski-Suomen liiton henkilöstö ja luottamushenkilöt, jotka osallistuvat maakunnan kehittämisen kannalta merkityksellisiin maakunnallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin työryhmiin ja yhteistyöelimiin.
- Tärkeitä vaikuttamisen ja edunvalvonnan keinoja ovat muun muassa lausunnot, kannanotot ja kuulemiset esimerkiksi valiokunnissa ja muissa työryhmissä sekä suorat kontaktit. Tunnistettuja vaikuttamis- ja edunvalvontatyötä vaativia toimia ovat uuteen EU-ohjelmakauteen 2028-2035 ja EU:n koheesio politiikkaan vaikuttaminen, aluekehittämisjärjestelmään ja –lainsäädäntöön vaikuttaminen, KV-rahoituksen edunvalvonta sekä liikenteen kärkikohteiden ja saavutettavuuden edistäminen.
- Kansainvälisessä vaikuttamis- ja edunvalvontatyössä hyödynnetään Brysselissä toimivaa Länsi-Suomen liittojen Eurooppa-toimistoa (West Finland European Office, WFEO) sekä keskeisiä kansainvälisiä verkostoja ja toimijoita.
- Keski-Suomen liitto on keskeinen maakunnan aluetiedon tuottaja ja ennakointiyhteistyön koordinoija. Keski-Suomen liitto toteuttaa tulevaisuusskenaarioiden seuranta ja raportointia kaksi kertaa vuodessa.
- Keski-Suomen liiton viestinnän suunnittelu, toteutus ja raportointi pohjautuu viestintästrategiaan ja –suunnitelmaan. Viestinnällä jaetaan tietoa Keski-Suomen asioista ja alueen kehittämisestä monikanavaisesti ja ihmisläheisesti erilaiset kohderyhmät huomioiden.
- Keski-Suomen maakuntabrändi otetaan käyttöön yhdessä maakunnan toimijoiden kanssa. Keski-Suomen liitto osallistuu aktiivisesti viestintäyhteistyöhön sidosryhmissään.

2. Rohkea maakunnan edunrakentaja

Tavoite	Toimenpiteet 2025	Mittarit 2025
Edunvalvonta ja vaikuttaminen	<ol style="list-style-type: none">1. Uuteen EU-ohjelmakauteen 2028-2035 sekä EU:n koheesipolitiikkaan ja uuteen rahoitusmalliin vaikuttaminen2. Aluekehittämissjärjestelmään ja -lainsäädäntöön vaikuttaminen3. Liikenteen kärkikohteiden ja saavutettavuuden edistäminen4. Maakunnallisen varautumistyön vahvistaminen	<ol style="list-style-type: none">1. Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntien yhteinen vaikuttamistyö organisoitu ja käynnissä2. Maakuntien liittojen yhteinen edunvalvontatyö Keski-Suomen johdolla3. Keski-Suomen tärkeimmät liikennehankkeet mukana Väylän investointiohjelmassa4. KSTURVA:n asema ja toiminta osana alueellista varautumista ja aluehallintouudistusta
Sidosryhmät ja kumppanit	<ol style="list-style-type: none">1. Keskeisten vaikuttamisverkostojen fasilitointi2. Keski-Suomi liitto toimii valtakunnallisena maankuntien liittojen puheenjohtajana3. Länsi-Suomen liikennestrategian ja Päärata+ yhteistyöhön osallistuminen	<ol style="list-style-type: none">1. Verkostojen kokoontuminen mm. kansanedustajat, kuntajohtajat ja -toimijat, teemakohtaiset verkostot2. Liittojen johtajakollegioiden kokoukset ja vierailut toteutettu suunnitellusti3. Maakuntien yhteinen edunvalvontatyö liikennestrategian toimenpideohjelman edistämiseksi
Maakunnan toimijoita palveleva aluetiedon tuottaminen	<ol style="list-style-type: none">1. Aluetalouden tilastoseuranta ja analysointi2. Skenaarioiden seurannan toteutus	<ol style="list-style-type: none">1. Kaksi maakunnan elinkeinoelämän kehitystä analysoivaa Aikajana -katsausta julkaistuna2. Skenaarioseurannan raportointi kaksi kertaa vuodessa
Keski-Suomen tunnettuuden kasvattaminen	<ol style="list-style-type: none">1. Maakunnan uuden brändin käyttöönotto yhdessä maakunnan toimijoiden kanssa2. Euroopan unionin Net zero valley -statuksen hakeminen Keski-Suomelle	<ol style="list-style-type: none">1. Maakuntabrändi näkyy liiton ja sidosryhmien viestinnässä2. Net zero valley -status hyväksytty

3. Aktiivinen oman toiminnan kehittäjä

- Vuosi 2025 on kuntavaalivuosi ja uudet luottamushenkilöt aloittavat toimikautensa. Keski-Suomen liitto toimii kuntayhtymien luottamushenkilöiden valintakokouksen sihteerinä.
- Luottamushenkilöiden toimikauden sujuvasta aloituksesta huolehditaan perehdytyksellä ja ohjeistuksia päivittämällä.
- Keski-Suomen liiton tietoturvaa ja tietosuojaa kehitetään edelleen prosesseja tarkistamalla, ohjeistuksia päivittämällä ja sisäistä koulutusta järjestämällä.
- Keski-Suomen liiton asiantuntijoiden edunvalvonta- ja verkostovaikuttamisosaamista vahvistetaan yhteistyössä Länsi-Suomen maakuntien liittojen kanssa.
- Keski-Suomen liitto ottaa tekoälyn osaksi toimintaprosessejaan sekä kehittää ohjeistuksiaan ja järjestää sisäistä koulutusta tekoälyn turvallisesta ja tehokkaasta käytöstä.
- Henkilöstön osaamis- ja kouluttautumistarpeita tunnistetaan henkilökohtaisissa onnistumiskeskusteluissa sekä ryhmäonnistumiskeskusteluissa.

3. Aktiivinen oman toiminnan kehittäjä

Tavoite	Toimenpiteet 2025	Mittarit 2025
Uusien luottamushenkilöiden toimikauden sujuva aloitus	<ol style="list-style-type: none">1. Kuntayhtymien luottamushenkilöiden valintakokousten sihteerinä toimiminen2. Luottamushenkilöiden perehdyttäminen	<ol style="list-style-type: none">1. Kuntayhtymän luottamushenkilöiden paikkaneuvottelut on käyty ja luottamushenkilöt pääsevät aloittamaan työskentelyn2. Maakuntahallituksen tutustumis- ja opintomatka on järjestetty
Tietoturvan ja tietosuojan jatkuva kehittäminen	<ol style="list-style-type: none">1. Tietoturvan tekninen parantaminen sekä siihen liittyvän ohjeistuksen kehittäminen ja sisäinen koulutus2. Tietosuojaan liittyvien prosessien ja ohjeistusten kehittäminen ja sisäinen koulutus	<ol style="list-style-type: none">1. Tietoturvaohje on päivitetty ja sisäinen koulutus on järjestetty2. Tietosuojaan liittyvä ohjeistus on päivitetty ja sisäinen koulutus on järjestetty
Tehokkaat toimintaprosessit osaksi asiantuntijatyön arkea	<ol style="list-style-type: none">1. Vahvistetaan edunvalvonta- ja verkostovaikuttamisosaamista ja systematisoidaan edunvalvontaprosesseja2. Tunnistetaan tekoälyn käyttöönoton vaikutukset toimintaprosesseihin3. Henkilöstön osaamistarpeiden tunnistaminen tiiviiksi osaksi henkilöstösuunnittelua	<ol style="list-style-type: none">1. Länsi-Suomen maakuntien liittojen yhteinen edunvalvontakoulutus on järjestetty ja toimintamalli käynnissä olevien ja lähestyvien edunvalvontakohteiden seurannasta on laadittu2. Tekoäly on otettu käyttöön, ohjeistus päivitetty ja sisäinen koulutus on järjestetty3. Onnistumis- ja ryhmäonnistumiskeskustelut ovat käytynä ja tunnistettuja osaamis- ja kouluttautumistarpeita päivitetään vuosittain henkilöstö- ja kouluttautumissuunnitelmaan

Keski-Suomen liiton toteuttamat hankkeet 1/2

HANKE	TOTEUTUSAIKA	BUDJETTI	TEEMA
NACAO (Nature Based Carbon Offsets)	1.3.2023-28.2.2026	264 236 € (Interreg Europe)	Luontopohjaiset hiilensidontaratkaisut alueille –hankkeessa (NACAO) etsitään alueille ja kaupungeille sekä kunnille ratkaisuja vaikuttavaan hiilikompensatioon.
Promoter	1.3.2023-28.2.2026	259 542 € (Interreg Europe)	Promoter-hanke keskittyy päästöttömän liikkumiseen. Hankkeella edistetään vihreän energian tuotantoa paikallisella tasolla tukemaan kestävästä liikkumisesta.
Green Industrial Areas	1.1.2023-31.12.2025	144 244 € (Interreg Baltic Sea)	Green Industrial Areas -hanke tähtää teollisuusalueiden ja yrityspuistojen vihreään siirtymään. Tavoitteena on teollisuuden energiankäytön vähentäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, kilpailukykyä lisäten.
Luonto- ja ilmastotiedolla johtaminen Keski-Suomen vahvuudeksi (LUMOAVA)	1.9.2023-31.12.2025	292 098 € (JTF)	Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY-keskuksen LUMOAVA-yhteishankkeessa kytketään ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillintä yhteen Keski-Suomessa, tuotetaan ja koostetaan luontotietoa sekä otetaan tutkimustietoa laajasti käyttöön Keski-Suomessa.

Keski-Suomen liiton toteuttamat hankkeet 2/2

HANKE	TOTEUTUSAIKA	BUDJETTI	TEEMA
Kiertokylät Keski-Suomessa	1.9.2024-30.6.2026	22 807 € (Maaseuturahoitus)	Hankkeen tavoitteena on aktivoida Keski-Suomen maaseutualueiden pk-yritysten, kuntien viranhaltijoiden ja yrityskehittäjien kiertotaloustoimenpiteitä, lisätä kiertotalousosaamista ja edistää teollisten symbioosien, eli yhteistyöhön perustuvien toimintamallien muodostumista alueellisesti.
Aluekehitysrahoituksen hallinnointi	1.1.2023-30.6.2025	158 039 € (Keski-Suomen kehittämisrahasto)	Hankkeella turvataan Keski-Suomen liiton aluekehittämisrahoituksen sujuva hallinnointi, lisätään Keski-Suomen alueellisen JTF-suunnitelman tunnettuutta sekä edistetään verkostoitumista, vuoropuhelua ja yhteistyötä JTF-suunnitelman toteutumiseen liittyen.
JTF-rahasto käyntiin	1.1.2023-30.6.2025	105 358 € (AKKE)	Hankkeella vauhditetaan Keski-Suomen siirtymäsuunnitelman toteuttamista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) varojen hyödyntämistä Keski-Suomessa.
AKKE tekninen tuki	1.3.2023-31.8.2025	37 000€ (AKKE)	Keski-Suomen liitolla on käytössään alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) määrärahaa yhteensä 10,5 m€ (2020-2023). AKKE-määrärahojen maksatusten volyyymi ja hyvästä palvelukyvyvystä huolehtiminen edellyttää Keski-Suomen liitolta Lisäpanostusta teknisellä tuella palkattavaan henkilöstöön.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025–2027

Talousarvio ja sen sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kunnalle talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvio- ja taloussuunnitelma tulee laatia siten, että taloudelliset edellytykset liiton tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä rahoitus- ja investointiosasta.

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion maakuntahallitusta sitova taso on käyttötalousosan tulosityksiköiden toimintatulot ja -menot sekä toimintakatteet. Talousarvion toimistoa sitova taso on käyttötalousosan henkilöstökulut, palveluiden ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, avustukset sekä muut toimintamenot.

Kun maakuntavaltuusto on hyväksynyt talousarvion, maakuntahallitus käsittelee ja hyväksyy talousarvioon pohjautuvan käyttösuunnitelman vuodelle 2025. Käyttösuunnitelma laaditaan tulosityksiköittäin.

Talousarvio 2025

Tuloslaskelma ja käyttötalous

TULOSLASKELMA JA KÄYTTÖTALOUS	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2024 - 2025	
				Muutos €	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	4 127 372	4 106 700	3 995 500	-111 200	-2,8 %
Myyntituotot	3 567 372	3 465 900	3 449 400	-16 500	-0,5 %
Jäsenkuntien maksuosuudet	3 433 300	3 433 300	3 433 300	0	0,0 %
Muut myyntituotot	134 072	32 600	16 100	-16 500	-102,5 %
Tuet ja avustukset	558 395	640 800	546 100	-94 700	-17,3 %
Muut tuotot	1 605	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 931 609	-4 086 700	-3 973 500	-113 200	-2,8 %
Henkilöstömenot	-2 259 360	-2 333 500	-2 224 000	-109 500	-4,9 %
Palvelujen ostot	-739 493	-794 000	-772 500	-21 500	-2,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 096	-54 200	-66 300	12 100	18,3 %
Avustukset, sis. K-S kehittämisrahaston	-629 368	-665 000	-665 000	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-244 291	-240 000	-245 700	5 700	2,3 %
TOIMINTAKATE	195 763	20 000	22 000	2 000	9,1 %
Rahoitustuotot ja -menot	-248	0	0	0	0,0 %
Korkotuotot	0	0	0	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	-17	0	0	0	0,0 %
Korkomenot	0	0	0	0	0,0 %
Muut rahoitusmenot	-232	0	0	0	0,0 %
VUOSIKATE	195 514	20 000	22 000	2 000	9,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN TULOS	195 514	20 000	22 000	2 000	9,1 %
Rahastojen lisäys (-)	-650 000	-650 000	-650 000	0	0,0 %
Rahastojen vähennys (+)	619 768	650 000	650 000	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	165 283	20 000	22 000	2 000	9,1 %

Keski-Suomen liiton tulosityksiköt

Keski-Suomen liiton toiminta jakautuu seuraaviin tulosityksiköihin:

1. Luottamushenkilöhallinto
2. Toimisto
3. Projektit

Perussopimuksen mukaan kunnat rahoittavat maksuosuuksilla liiton varsinaisen toiminnan eli luottamushenkilöhallinnon ja toimiston toimintamenot sekä Keski-Suomen kehittämisrahaston varauksen.

Projektit-tulosityksikköön kuuluvat liiton itse toteuttamat hankkeet. Hankkeiden edellyttämät omavastuuosuudet katetaan vakituisen henkilökunnan työajan kohdentamisella, ministeriöiden vastinrahoituksella tai toimiston budjetista.

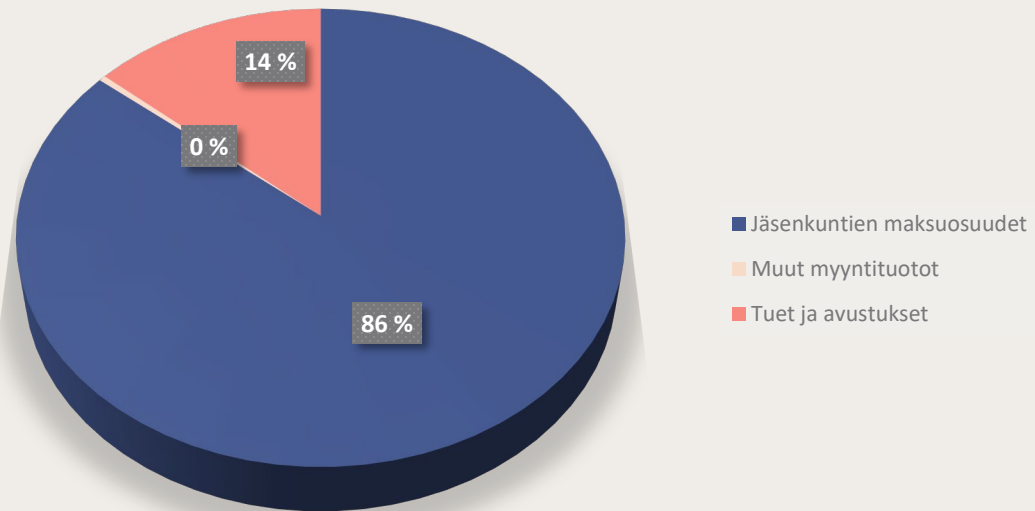
Talousarvio 2025

Tulosityksiköt

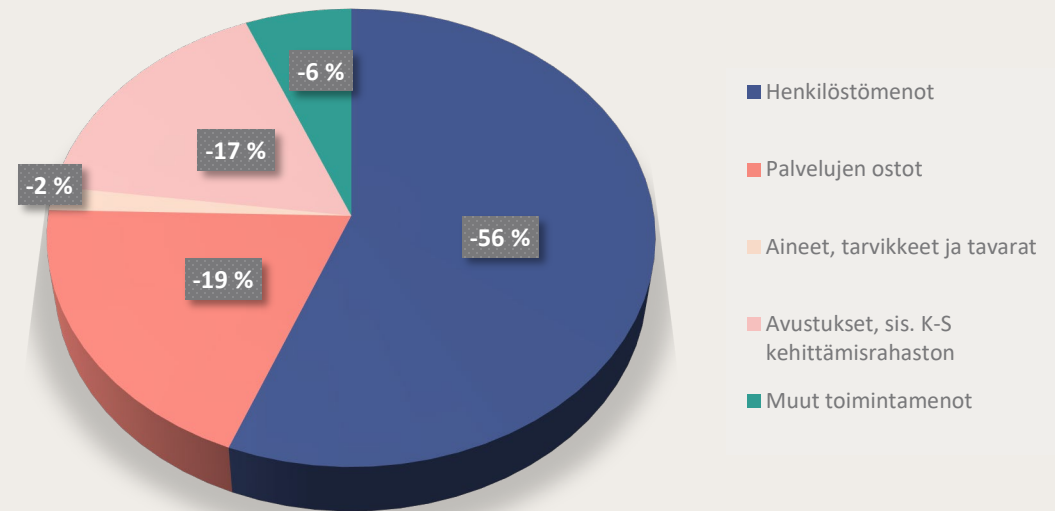
KÄYTTÖTALOUSOSA TULOSYKSIKÖITTÄIN	Luottamus- henkilöhallinto	Toimisto	Projektit	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT	0	3 606 500	389 000	3 995 500
Myyntituotot	0	3 449 400	0	3 449 400
Jäsenkuntien maksuosuudet	0	3 433 300	0	3 433 300
Muut myyntituotot	0	16 100	0	16 100
Tuet ja avustukset	0	157 100	389 000	546 100
Muut tuotot	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-335 000	-3 166 000	-472 500	-3 973 500
Henkilöstömenot	-182 000	-1 664 500	-377 500	-2 224 000
Palkat ja palkkiot	-155 000	-1 393 000	-316 000	-1 864 000
Henkilöstösivukulut	-27 000	-271 500	-61 500	-360 000
Palvelujen ostot	-77 000	-600 500	-95 000	-772 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-66 300	0	-66 300
Avustukset (sis. K-S kehittämisrahaston)	0	-665 000	0	-665 000
Muut toimintamenot	-76 000	-169 700	0	-245 700
TOIMINTAKATE	-335 000	440 500	-83 500	22 000
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	0
Korkotulot	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	0	0	0	0
Korkomenot	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0	0
VUOSIKATE	-335 000	440 500	-83 500	22 000
TILIKAUDEN TULOS	-335 000	440 500	-83 500	22 000
Rahastojen lisäys (-)	0	-650 000	0	-650 000
Rahastojen vähennys (+)	0	650 000	0	650 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-335 000	440 500	-83 500	22 000

TOIMINTATUOTOT 2025

TOIMINTAKULUT 2025

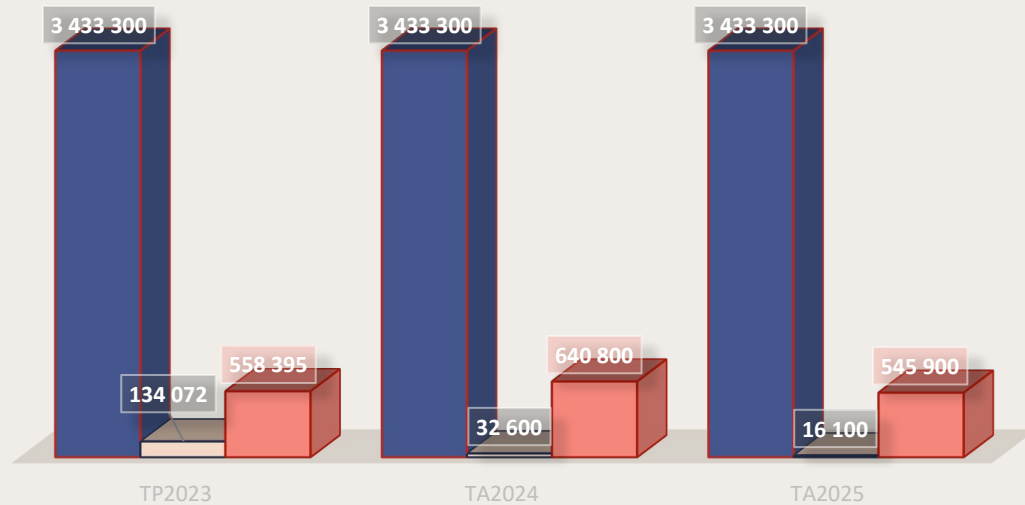
Talous- suunnitelma 2025-2027

TALOUSSUUNNITELMA						TA2025-2027	
TULOSLASKELMA JA KÄYTTÖTALOUS	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027	Muutos €	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	4 127 372	4 106 700	3 995 500	3 904 000	3 904 000	-91 500	-2,3 %
Myyntituotot	3 567 372	3 465 900	3 449 400	3 517 000	3 517 000	67 600	
Jäsenkuntien maksuosuudet	3 433 300	3 433 300	3 433 300	3 502 000	3 502 000	68 700	
Muut myyntituotot	134 072	32 600	16 100	15 000	15 000	-1 100	
Tuet ja avustukset	558 395	640 800	546 100	387 000	387 000	-159 100	
Muut tuotot	1 605	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	-3 931 609	-4 086 700	-3 973 500	-3 900 500	-3 900 500	73 000	1,9 %
Henkilöstömenot	-2 259 360	-2 333 500	-2 224 000	-2 240 500	-2 240 500	16 500	
Palvelujen ostot	-739 493	-794 000	-772 500	-700 000	-700 000	-72 500	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 096	-54 200	-66 300	-55 000	-55 000	-11 300	
Avustukset, sis. K-S kehittämisrahasto	-629 368	-665 000	-665 000	-665 000	-665 000	0	
Muut toimintamenot	-244 291	-240 000	-245 700	-240 000	-240 000	-5 700	
TOIMINTAKATE	195 763	20 000	22 000	3 500	3 500	-18 500	-528,6 %
Rahoitustulot ja -menot	-248	0	0	0	0	0	
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0	
Muut rahoitustuotot	-17	0	0	0	0	0	
Korkomenot	0	0	0	0	0	0	
Muut rahoitusmenot	-232	0	0	0	0	0	
VUOSIKATE	195 514	20 000	22 000	3 500	3 500	-18 500	-528,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	195 514	20 000	22 000	3 500	3 500	-18 500	-528,6 %
Rahastojen lisäys (-)	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000	0	
Rahastojen vähennys (+)	619 768	650 000	650 000	650 000	650 000	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	165 283	20 000	22 000	3 500	3 500	-18 500	-528,6 %

TUOTOT 2023-2025

Jäsenkuntien maksuosuudet Muut myyntituotot Tuet ja avustukset

KULUT 2023-2025

Henkilöstömenot Aineet, tarvikkeet ja tavarat Muut...menot
Palvelujen ostot Avustukset, sis. K-S kehittämisrahaston

Talousarvio 2025

Rahoitus- ja investointi

RAHOITUS- JA INVESTOINTIOSA	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta	195 514	20 000	22 000	3 500	3 500
Vuosikate	195 514	20 000	22 000	3 500	3 500
Investointien rahavirta	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	195 514	20 000	22 000	3 500	3 500
Rahoituksen rahavirta	9 781 130	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	129 162	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	9 651 968	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	9 976 645	20 000	22 000	3 500	3 500

Keski-Suomen kehittämisrahasto

Keski-Suomen kehittämisrahastoa kartutetaan 650 000€ vuonna 2025.

Rahasto-osuus sisältyy jäsenkuntien maksuosuuteen, joka laskutetaan kunnilta neljässä yhtä suuressa erässä: tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun 15. päivänä. Keski-Suomen kehittämisrahastoon budjetoitu osuus jäsenkuntien maksuosuudesta siirretään laskutuksen jälkeen rahaston tilille. Lisätietoa Keski-Suomen kehittämisrahaston hankkeista [hankesalkusta](#).

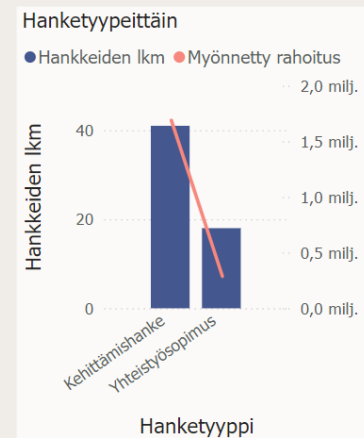
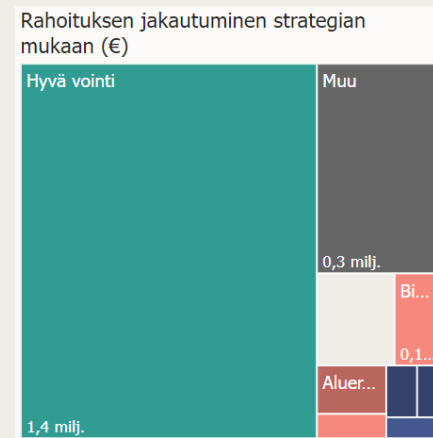
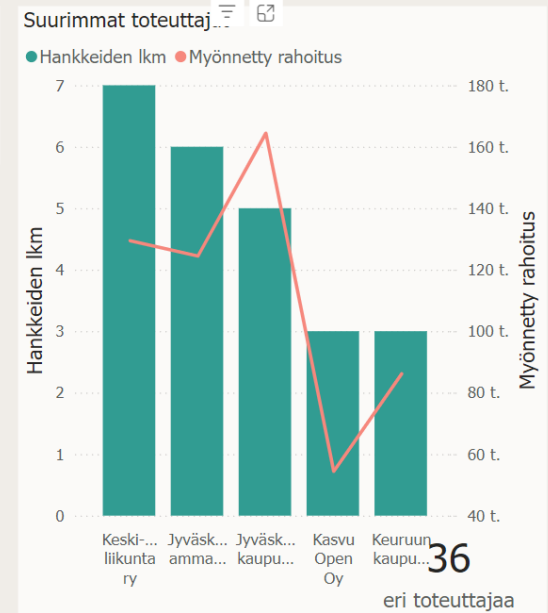
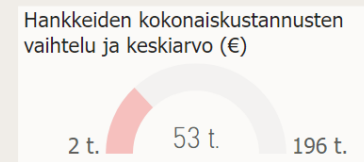
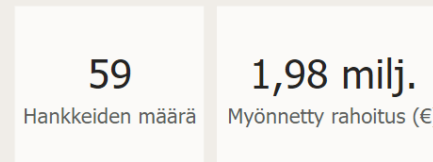
Tarkasteltava rahoitusinstrumentti

AKKE	Kehittämisrahasto
------	-------------------

Tarkasteltava vuosi

2020	2021	2022	2023	2024	2025
------	------	------	------	------	------

Etusivu

Jäsenkuntien maksuosuudet 2025

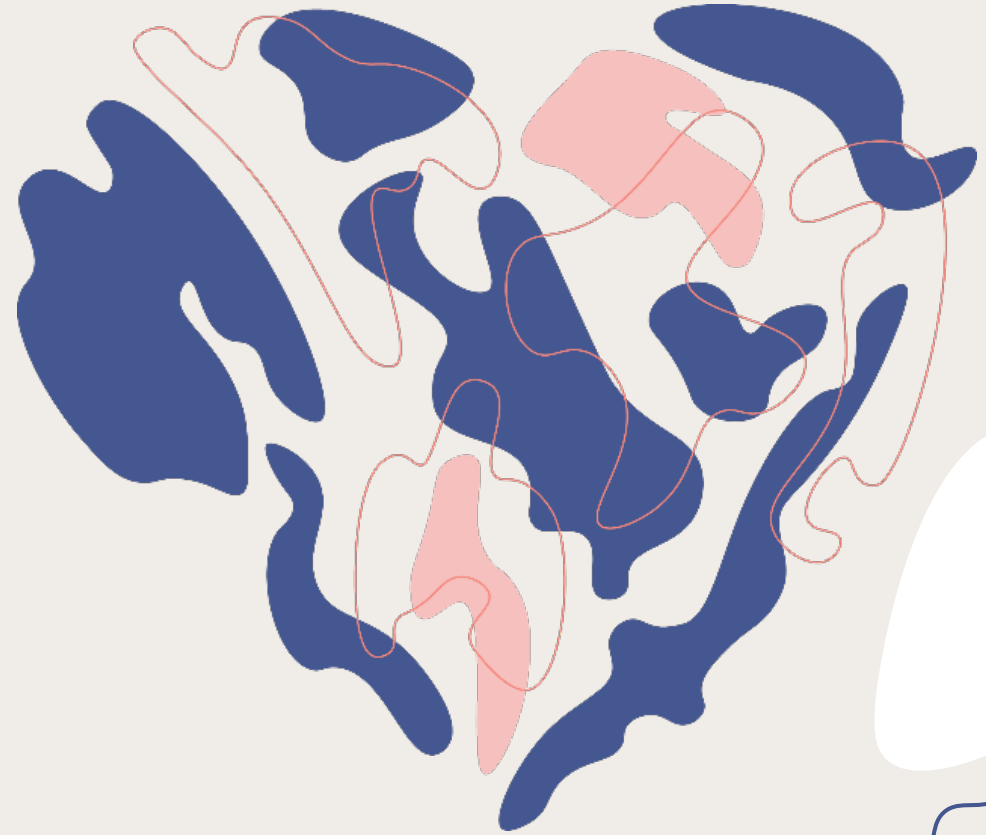
Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät kunnan viimeisimmän tilinpäätöksen tuloslaskelman verotulot -summan suhteessa. (Perussopimus 26 §)

Kunta	Verotulot, euroa		Maksuosuus, euroa		Muutos		Maksuerä 1/4
	2023	2022	2025	2024	euroa	%	euroa
Hankasalmi	9 803 916	16 841 767	53 456	50 758	2 697	5,05 %	13 364
Joutsa	9 411 026	16 198 364	51 313	48 819	2 494	4,86 %	12 828
Jyväskylä	335 160 645	607 054 443	1 827 458	1 829 560	-2 102	-0,12 %	456 864
Jämsä	47 344 078	91 105 829	258 143	274 578	-16 435	-6,37 %	64 536
Kannonkoski	2 907 533	4 958 268	15 853	14 943	910	5,74 %	3 963
Karstula	8 278 751	14 232 799	45 140	42 895	2 244	4,97 %	11 285
Keuruu	21 807 831	39 354 033	118 907	118 606	300	0,25 %	29 727
Kinnula	2 995 204	5 433 049	16 331	16 374	-43	-0,26 %	4 083
Kivijärvi	2 405 066	4 480 176	13 114	13 502	-389	-2,97 %	3 278
Konnevesi	5 458 111	9 979 264	29 760	30 076	-316	-1,06 %	7 440
Kyyjärvi	3 295 874	5 530 525	17 971	16 668	1 303	7,25 %	4 493
Laukaa	44 327 189	78 602 991	241 693	236 896	4 797	1,98 %	60 423
Luhanka	1 819 339	3 138 593	9 920	9 459	461	4,64 %	2 480
Multia	3 691 168	6 586 564	20 126	19 851	275	1,37 %	5 032
Muurame	23 834 925	47 001 390	129 960	141 654	-11 695	-9,00 %	32 490
Petäjävesi	8 555 695	14 824 561	46 650	44 679	1 971	4,23 %	11 663
Pihtipudas	8 391 264	14 732 722	45 753	44 402	1 351	2,95 %	11 438
Saarijärvi	19 287 282	33 610 789	105 164	101 297	3 866	3,68 %	26 291
Toivakka	5 324 788	9 325 214	29 033	28 105	929	3,20 %	7 258
Uurainen	6 830 582	13 238 276	37 244	39 898	-2 654	-7,13 %	9 311
Viitasaari	12 793 314	23 462 490	69 755	70 712	-957	-1,37 %	17 439
Äänekoski	45 952 899	79 489 167	250 557	239 567	10 990	4,39 %	62 639
Yhteensä	629 676 478	1 139 181 274	3 433 300	3 433 300			858 325

KESKI-SUOMEN LIITTO

Kehitetään
Keski-Suomea
yhdessä!

98 § TALOUSKATSAUS 01-09/2024

Hallintosäännön 55 §:n mukaan maakuntahallitukselle raportoidaan toiminnan ja talouden toteutumisesta vähintään neljännesvuosittain. Toiminnasta raportoidaan käytännössä eri maakuntahallituksen kokouksien yhteydessä pitkin vuotta.

Hallintojohtaja Hanna Reini esittelee kokouksessa Keski-Suomen liiton talouden tilanteen 1.1.-30.9.2024.

Lisätietoja: Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee talouskatsauksen 01-09/2024 tietoonsa saatetuksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

99 § KESKI-SUOMEN STRATEGIA

Keski-Suomen maakuntastrategian päivittäminen vuosille 2026–2029 on käynnistymässä. Tarkoituksena on koota maakuntastrategia, joka sisältää

- tahtotilan maakunnan pitkän aikavälin kehittämisestä (skenaarioihin perustuva maakuntasuunnitelma vuoteen 2050)
- lähivuosien yhteiset toimenpiteet ja arvio niiden rahoittamisesta (maakuntaohjelma vuosille 2026–2029)
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen käyttöä suuntavan älykkään erikoistumisen strategian ohjelmakauden 2021–2027 loppuvuosille.

Keski-Suomen strategian teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja. Maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma ovat lakisääteisiä suunnitelma-asiakirjoja. Älykkään erikoistumisen strategia perustuu EU-rahastojen hallinnointia koskevan yleisasetuksen säädökseen ja on edellytys ohjelmakauden 2021–2027 EU-rahoituksen käytölle.

Nykyinen strategia tehtiin koronapandemian aiheuttamassa poikkeuksellisissa olosuhteissa. Uusi strategia laaditaan tilanteessa, jossa talouden suhdannenäkymät näyttävät hieman kohe-nevan, väestön ikääntymisen vaikutukset konkretisoituvat ja aseelliset konfliktit ja ilmastonmuutos aiheuttavat turvattomuutta. Erityisenä tehtävänä työ- ja elinkeinoministeriö pyytää kertomaan muuttuvan väestörakenteen ja -määrän hallitsemiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet.

Kesällä valmistuneen arvioinnin mukaan Keski-Suomen maakuntastrategian painopisteet ja kasvun kärjet ovat yhä ajankohtaisia ja vastaavat maakunnassa tunnistettuihin tarpeisiin. Kokonaiskestävyyttä strategian läpileikkaavana teemana pidetään onnistuneena ja edelleen ajankohtaisena. Nykyistä vahvempaa painoarvoa toivottiin mm. kokonaisturvallisuudelle, luonto- ja kestävyysteemoille, osaamisen vahvistamiselle ja osallisuudelle. Lisää huomiota toivottiin myös konkretiaan, tavoitteiden selkeisiin sanoituksiin ja tavoitteiden saavuttamisesta kertomiseen.

Strategia työstetään laajassa yhteistyössä kuntien, yritysten, valtion viranomaisten, maakunnan kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden Keski-Suomen kehittämisestä kiinnostuneiden tahojen kanssa. Materiaalit ovat tutustuttavissa ja kommentoitavissa Keski-Suomen liiton verkkosivuilla koko valmistelun ajan. Ensimmäisessä vaiheessa mielipiteitä pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Maakuntaohjelma kuuluu SOVA (suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi) -lainsäädännön piiriin. Osana maakuntaohjelmaa ja sen valmistelua laaditaan ympäristöselostus ympäristövaikutusten arvioimiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt maakuntien liittoja valmistelemaan maakuntaohjelman ja tarvittaessa päivittämään sen yhteydessä älykkään erikoistumisen strategian niin, että ne voidaan hyväksyä syksyn 2025 maakuntavaltuustossa.

Liite: Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Keski-Suomen strategian päivittämisen ja

2. hyväksyä ja asettaa julkisesti nähtäville Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmisteluprosessia koskevien mielipiteiden saamiseksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin. Teknisenä korjauksena sidosryhmiin lisättiin Keski-Suomen hyvinvointialue ja Keski-Suomen työllisyysalueet.

KESKI-SUOMEN STRATEGIAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Maakuntasuunnitelma 2050
Maakuntaohjelma 2026–2029
Älykkään erikoistumisen strategia

Luonnos 25.10.2024

Sisällys

Johdanto.....	3
Työn lähtökohdat ja tavoitteet.....	3
Maakuntasuunnitelma.....	4
Maakuntaohjelma.....	5

Älykkään erikoistumisen strategia.....	6
Strategiatyön organisointi.....	6
Aikataulu.....	7
Aineistot.....	8
Sidosryhmät.....	9
Vaikutusten arviointi.....	9
Viestintä ja vuorovaikutus.....	11
Yhteystiedot.....	12
Liitteet.....	13
LIITE 1 Vaikutusten arviointi.....	13
LIITE 2 Ympäristöselostuksen alustava sisältörakenne.....	14

Johdanto

Maakuntastrategia kokoaa maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset teemat ja näkökulmat, jotka maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja. Maakuntastrategian laadinta on maakunnan toimijoiden yhteinen prosessi, jossa määritellään maakunnan tulevaisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä.

Nykyinen Keski-Suomen strategia laadittiin ja hyväksyttiin vuonna 2021. Strategia sisältää pitkän tähtäimen maakuntasuunnitelman, neljän vuoden maakuntaohjelman sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen käyttöä suuntaavan älykkään erikoistumisen strategian vuosille 2021–2027.

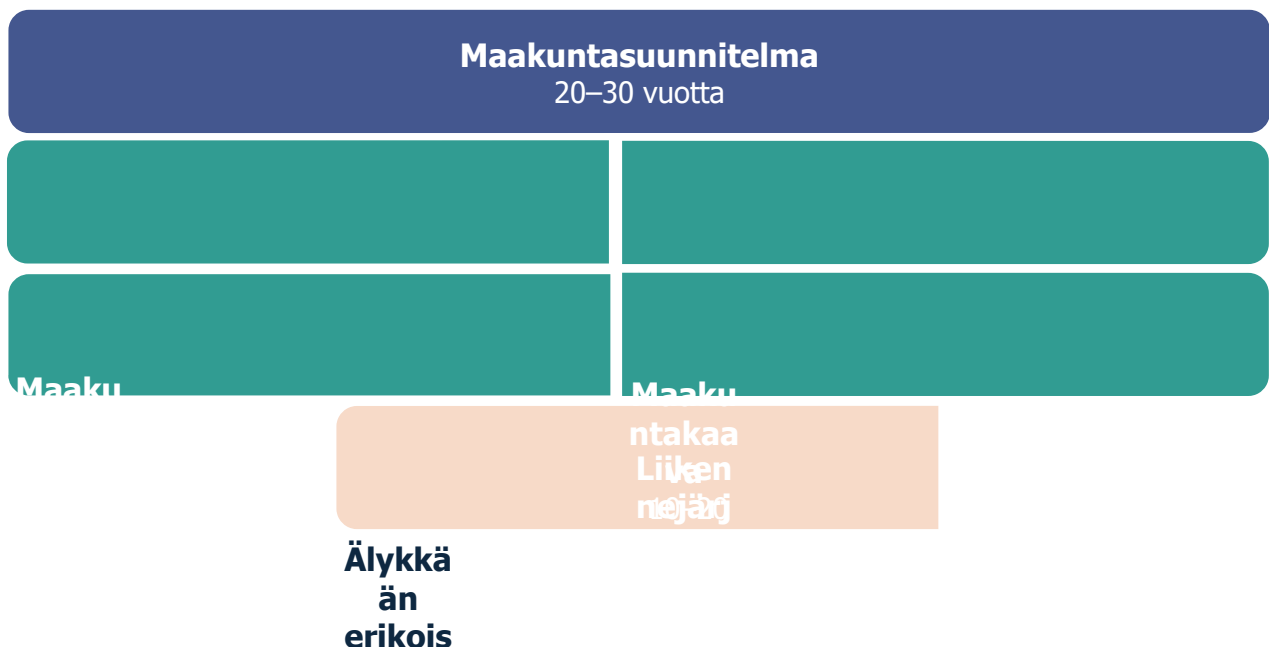
Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt maakuntien liittoja valmistelemaan maakuntaohjelmat vuosille 2026–2029. Lisäksi maakuntien liittoja on pyydetty tarkistamaan älykkään erikoistumisen strategiansa päivitystarve. Samassa yhteydessä on perusteltua tarkistaa Keski-Suomen maakuntasuunnitelmaa. Strategiatyön tavoitteena on päivittää Keski-Suomen strategia vastaamaan Keski-Suomen aluekehittämisen seuraavien vuosien kehittämistarpeita ja painopisteitä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kuvataan, miten Keski-Suomen strategia suunnitellaan, millä aikataululla työskentely etenee, kuinka suunnitteluun voi vaikuttaa ja miten strategian vaikutuksia arvioidaan. Työskentelyn aikana osallistumis- ja arviointisuunnitelman toteutumista seurataan ja asiakirja päivitetään tarvittaessa.

Strategiatyöstä vastaa Keski-Suomen liiton toimisto. Työtä johtaa maakuntajohtaja ja aluekehitysjohtaja. Vastuuhenkilöiden yhteystiedot ovat kappaleessa 7. Maakuntastrategian hyväksyy maakuntavaltuusto.

Työn lähtökohdat ja tavoitteet

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelma sekä alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Lisäksi suunnitteluun kuuluvat erityisesti rahoitusta ohjaavat älykkään erikoistumisen strategia ja rahoitussuunnitelma.

Keski-Suomessa on voimassa kaksi maakuntakaavaa: vuonna 2021 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava sekä sitä seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta muuttava ja täydentävä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Strategiaprosessin kanssa samanaikaisesti arvioidaan maakuntakaavojen ajantasaisuutta.

Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen on parhaillaan käynnissä. Päivitetty liikennejärjestelmäsuunnitelma viedään maakuntahallituksen hyväksymiskäsittelyyn alkuvuodesta 2025.

Strategian päivitysprosessia tehdään muuttuneessa toimintaympäristössä. Geopolitiikka on tehnyt paluun ja sillä on heijastusvaikutuksensa myös Keski-Suomeen niin turvallisuuden kuin talouden kautta. Suomen julkisen talouden tilanne luo painetta priorisoida kehittämisen painopisteitä ja vahvistaa kasvun ajureita.

Maakunnallinen kehittämistyö on uudenlaisen organisoitumisen edessä historiallisten suurten aluehallintouudistusten myötä. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023 ja vuoden 2025 alusta julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille. Vuoden 2026 alusta lähtien valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät hoidetaan uudessa valtakunnallisessa virastossa ja samalla aloittavat toimintansa uudet alueelliset elinvoimakeskukset.

Pitkäaikaiset ilmiöt ja tarpeet tulee edelleen huomioida koko maakunnan kehittämisessä. Väestökehitys ja osaavan työvoiman tarve vaativat maakunnallista lähestymistä. Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvien toimenpiteiden tarve ei ole kadonnut mihinkään. Kokonaiskestävyyden periaate nähdään edelleenkin maakunnan kehittämistyötä ohjaavana punaisena lankana.

Tavoitteena on tuottaa aluekehityksen muutokset tunnistava, tulevaisuutta ennakoiva ja yhteistä toimintaa jäntevästi suuntaava Keski-Suomen strategia. Hyvä strategia auttaa myös erottautumaan muiden maakuntien joukossa.

Maakuntasuunnitelma

Maakuntasuunnitelma on maakunnan pitkän aikavälin visio ja strategia. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltava kehitys ja kehittämisen keskeiset suuntaviivat. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa ja maakuntakaavassa.

Nykyinen Keski-Suomen maakuntasuunnitelma tähtää vuoteen 2050. Keski-Suomen aluekehittämisen pitkän tähtäimen tavoitteiksi on tunnistettu elinvoimaisuus ja osaaminen; hyvä vointi ja yhteenkuuluvuus; sekä saavutettavuus ja elinympäristö. Yhdessä hyväksytyn vision mukaisesti maakunnan kehittämistyöllä *rakennamme Keski-Suomesta vastuullisuuden tähtitaivaan, joka auttaa navigoimaan – meitä ja meille, läheltä ja kaukaa. Tämän eteen teemme kaikkemme vuoteen 2050 asti.*

Pitkän aikavälin vision ja strategian taustalla on vankka ennakointityö, jota Keski-Suomessa vetää Keski-Suomen tulevaisuusryhmä. Keski-Suomen toimintaympäristön skenaariot, joissa hahmotellaan kehityskulkua kohti vuotta 2050 on laadittu viimeksi vuonna 2023 ja strategiatyön yhteydessä maakunnan visio päivitetään vastaamaan tuoreimpia skenaarioita.

Maakuntaohjelma

Maakuntaohjelman laatimisesta ja sisällöstä säädetään aluekehittämislaisissa. Perustana on maakuntasuunnitelma (ks. yllä). Maakuntaohjelma tarkentaa aluekehittämisen tavoitteita ja niiden toimeenpanoa lähivuosina. Maakuntaohjelma laaditaan valtuustokausittain neljäksi vuodeksi kerrallaan. Myös sen perustana on Keski-Suomen tulevaisuustyöryhmän johdolla tehty laaja ja monipuolinen ennakointityö.

Työ- ja elinkeinoministeriö on syyskuussa pyytänyt maakuntien liittoja käynnistämään maakuntaohjelmien laatimisen. Ministeriö on asettanut tavoitteeksi, että maakuntaohjelmat valmistellaan vuoden 2025 loppuun mennessä ja hyväksytään viimeistään vuoden 2026 kevätkaudella.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan erityispiirteisistä ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet. Maakunnalliset tarpeet ja lähtökohdat yhteensovitetaan valtakunnallisiin aluekehittämisen painopisteisiin, joita vuosina 2024–2027 ovat: kestävä elinvoima ja investoinnit; hyvinvoiva väestö ja yhteisöt; sekä vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto

Kaikkia painopisteitä yhdistävät kokonaisturvallisuus, kansainvälisyys sekä aluelähtöisyys. Lisäksi päätöksessä on tunnistettu aluekehityksen ja valittujen painopisteiden kehittämisen edellytyksinä alueiden saavutettavuus, työvoiman saatavuus ja työllisyys sekä osaaminen ja sivistys.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt maakuntien liittoja huomioimaan erityisenä teemana väestörakenteen kehityksen. Muutos väestörakenteessa on ollut näkyvillä pitkään, mutta siihen tarttuminen aluekehittämisen toimin on ollut ministeriön mukaan riittämätöntä. Maakuntaohjelmassa tulee omassa luvussaan kuvata alueen väestörakenteen muutosta sekä muuttuvan väestörakenteen ja -määrän ennakoivaan hallitsemiseen liittyvät alueelliset tavoitteet ja toimet.

Vuosien 2026–2029 maakuntaohjelma sisältää

- arvion Keski-Suomen ja sen kaupunki-, maaseutu- ja saaristoalueiden kehittämisen tarpeista ja mahdollisuuksista
- arvion nykyisen ohjelman vaikuttavuudesta
- kehittämisen tavoitteet ja painopisteet sekä suunnitelman toimenpiteistä ja yhteistyöstä tavoitteiden saavuttamiseksi
- muuttuvan väestörakenteen ja -määrän ennakoivaan hallitsemiseen liittyvät maakunnalliset tavoitteet ja toimet
- arvion valtion, EU:n, kuntien ja muiden julkisten yhteisöjen rahoituksesta
- kuvauksen ohjelman valmistelusta ja siihen osallistuneista tahoista
- lyhyen tiivistelmän uuden maakuntaohjelman keskeisimmistä painopisteistä
- mittarit strategian toteutumisen seurannan tueksi

Strategia valmistellaan yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten sekä alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden tahojen kanssa.

Älykkään erikoistumisen strategia

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varojen käyttöä varten strategiatyöhön on sisällytettävä tarkempi suunnitelma TKI-toiminnan ja elinkeinojen kehittämisen suuntaamisesta. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoja voidaan kohdentaa vain sellaisiin julkisiin TKI-hankkeisiin ja teknologioihin, jotka sisältyvät maakunnan älykkään erikoistumisen strategiaan. Strategiavalinnat suuntaavat myös Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) käyttöä.

Älykkään erikoistumisen strategia sisältää:

- analyysin innovaatiotoiminnan haasteista
- kuvauksen, kuinka TKI-toiminnan ja elinkeinojen kehitystä sekä hanketoiminnan vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan
- kuvauksen sidosryhmäyhteistyöstä erityisesti yritysten näkökulmasta
- toimenpiteet tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kehittämiseksi
- toimenpiteet teollisuuden ja toimialojen muutosprosesseista
- kuvauksen yhteistyön kehittämisestä kansainvälisten kumppaneiden kanssa painopistealoilla

Työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää lisäksi, että strategiassa huomioidaan kautta linjan vähähiilisyys, sukupuolten tasa-arvon ja digitalisaation edistäminen.

Vuonna 2021 hyväksytyssä strategiassa Keski-Suomen älykkään erikoistumisen valinnoiksi eli kasvun kärjiksi on tunnistettu bio- ja kiertotalous; hyvä vointi ja uudistuva teollisuus sekä kaikkea liiketoimintaa ja sen kehittämistä läpileikkaavana kärkenä digitalisaatio.

Käynnistyvän strategiatyön yhteydessä tarkistetaan Keski-Suomen älykkään erikoistumisen strategian päivitystarve. EU:n käynnissä oleva ohjelmakausi 2021–2027 on strategian hyväksymisen aikaan jo lähestymässä loppuaan ja suurin osa käytettävissä olevista varoista sidottu. Päivityksessä onkin kyse lähinnä tarkennuksista jo tehtyihin strategiisiin valintoihin.

EU-ohjelmakauden 2028–2034 valmistelu on jo käynnistynyt ja älykkään erikoistumisen strategia on tarpeellista laatia ohjelmakauden vaihtuessa vastaamaan uuden ohjelmakauden tarpeita. Maakuntien älykkään erikoistumisen strategioiden valmistelu ajoittunee joko vuodelle 2026 tai 2027.

Strategiatyön organisointi

Strategiatyön käynnistämisestä päättää maakuntahallitus 25.10.2024. Strategia valmistuu maakuntavaltuuston päätettäväksi joulukuussa 2025.

Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa strategian valmistumista kokouksissaan koko valmistelun ajan. Myös maakuntavaltuusto ja maakunnan yhteistyöryhmä osallistuvat työskentelyyn säännöllisesti.

Ympäristö- ja tasa-arvovaikutusten arviointiin perehtynyt maakunnallinen YVA-ryhmä tukee Keski-Suomen liittoa vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arviointia on kuvattu tarkemmin luvussa *Vaikutusten arviointi*.

Strategian valmistelussa hyödynnetään jo olemassa olevia yhteistyöryhmiä. Lisäksi valmisteluun osallistetaan mukaan aluekehittämisen kannalta keskeisiä organisaatioita. Keskeisiä yhteistyöfoorumeita on kuvattu alla luvussa *Sidosryhmät*.

Lähtökohtana maakunnan tulevaisuutta rakentaville valinnoille on laaja, avoin, maakunnan eri osat kattava ja vuorovaikutteinen työskentely. Työstämisen aikana huolehditaan siitä, että eri elämänaloja ja näkökulmia edustavat yhteisöt tuovat omat näkemyksensä valmisteluun. Suunnittelusta viestitään kaikille Keski-Suomen kehittämisestä kiinnostuneille eri viestintäkanavilla ja yhteisiin tilaisuuksiin, kuten seutukuntakierrokselle, kutsutaan mukaan kaikki kiinnostuneet. Tulevaisuuden tarkastelu, ideointi, vaihtoehtojen puntarointi ja tavoitteiden yhteensovitus edellyttävät osapuolten vuorovaikutusta ja läsnäoloa.

Aikataulu

marraskuu 2024 – tammikuu 2025: Valmisteluvaihe

Maakuntahallituksen päätös strategian valmistelun käynnistämisestä sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta
 Kuulutus liiton verkkosivuilla ja maakuntalehdessä
 Aineiston kokoaminen
 Ensimmäiset työkokoukset ja työpajat sidosryhmien kanssa

helmikuu – huhtikuu 2025: Osallistamisvaihe

Työpajatyöskentelyä eri yhteistyöfoorumeilla
 Maakuntahallituksen iltakoulu
 Maakunnan yhteistyöryhmä ja sen sihteeristö
 Seutukuntakierros kuntien ja paikallisten toimijoiden näkemysten kartoittamiseksi

toukokuu – heinäkuu 2025: Työstövaihe

Strategialuonnoksen kirjoittaminen
 Maakuntavaltuuston evästyskeskustelu 5/25
 Webinaari alustavan luonnoksen esittelemiseksi ja keskusteluttamiseksi

elokuu – lokakuu 2025: Kuulemisvaihe

Maakuntahallitus asettaa strategialuonnoksen nähtäville ja pyytää lausuntoja (30 vrk)
 Lausuntojen ja vastineiden käsittely ja tarvittavat muutokset

marras – joulukuu 2025: Hyväksymisvaihe

Maakuntahallitus esittää strategian hyväksyttäväksi maakuntavaltuustolle.
 Maakuntavaltuuston päätös strategiasta 12/2025

2026 -> Toimeenpano- ja seurantavaihe

Aineistot

Maakuntasuunnitelman 2050 laadinnan perustana toimivat vuonna 2023 laaditut Keski-Suomen skenaariot. Skenaarioiden perusteella työstetään maakunnan tulevaisuuskuva, joka toimii puitteena maakuntaohjelman strategisille linjauksille.

Strategiatyössä hyödynnetään olemassa olevia ja valmisteilla olevia strategioita, ohjelmia ja selvityksiä:

Eurooppalaiset ja valtakunnalliset

- Valtioneuvoston aluekehittämispäätös 2024–2027
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
- Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen monivuotinen suunnitelma
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
- Biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma

Maakunnalliset

- ELY-keskuksen strategiset suunnitteluasiakirjat
- Keski-Suomen maakuntakaavat
- Keski-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelma
- Länsi-Suomen liikennestrategia ja sen toimenpideohjelma
- Keski-Suomen hyvinvointisuunnitelma
- Keski-Suomen kulttuuriympäristöjen hoito-ohjelma
- Keski-Suomen alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelma 2021–2027
- Keski-Suomen metsäohjelma
- Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelma
- Keski-Suomen energiatase 2022
- Keski-Suomen luonto- ja ilmastotiekartta

Paikalliset

- kaupunkien, kuntien sekä kuntayhtymien ja liikelaitosten strategiat
- koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden strategiat
- Jyväskylän kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus
- Jyväskylän ekosysteemisopimus

Keski-Suomen maakuntaohjelman 2022–2025 vaikuttavuuden, ajantasaisuuden ja uudistustarpeiden arviointi tehtiin keväällä 2024. Arvioinnissa Keski-Suomen maakuntaohjelma sen laadinta ja toimeenpano sai pääsääntöisesti positiivista palautetta. Arvioinnin mukaan strategian sisällölliset uudistamistarpeet liittyvät ennen kaikkea pidemmän aikavälin tavoitteiden, kuten yhdenvertaisuuden ja yhteenkuuluvuuden, työvoiman saatavuuden sekä ilmastonmuutoksen sopeutumisen teemoihin sekä toimintaympäristön muutoksista kumpuaviin huoltovarmuuden, puolustuksen ja turvallisuuden teemoihin. Arvioinnissa kehoitetaan kiinnittämään huomiota

konkretian lisäämiseen, tavoitteiden sanoituksiin ja niiden saavuttamiseen. Arvioinnissa tehdyt havainnot käsiteltiin maakuntahallituksessa 30.8. ja ne huomioidaan uutta ohjelmaa laadittaessa.

Strategiatyön yhteydessä tarkastellaan myös maakunnan alue-, palvelu- ja siniviherrakennetta.

Sidosryhmät

Strategian työstäminen kytketään mahdollisimman tiiviisti olemassa olevien yhteistyöfoorumien työhön. Näitä foorumeja ovat esimerkiksi:

- maakunnallinen nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto
- kansanedustajat ja europarlamentaarit
- Keski-Suomen Yrittäjien, Keski-Suomen kauppakamarin ja MTK Keski-Suomen järjestökenttä ja valiokunnat
- Keski-Suomen hyvinvointialue
- Keski-Suomen työllisyysalueet
- palkansaajajärjestöjen alueorganisaatiot
- maakunnan yhteistyöryhmä ja sen sihteeristö
- kuntajohtajat
- sivistysjohtajat ja EduFutura
- turvallisuus- ja valmiustoimikunta
- liikennejärjestelmätyöryhmä
- tulevaisuustyöryhmä
- järjestöareena ja sen kumppanuuspöytä
- hyvinvointikoordinaattoreiden yhteistyöryhmä
- opiskelijajärjestöt
- maahanmuuttajajärjestöt Gloria ry:n kautta
- maakunnan kulttuuriympäristöryhmä (MAKU)

Vaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten arvioinnista on säädetty *Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista* annetussa laissa (SOVA-laki 200/2005). Lain mukaan viranomaisen on huolehdittava siitä, että suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuluessa, jos suunnitelman toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Maakuntaohjelma on SOVA-lain 4 §:ssä tarkoitettu ohjelma, josta on tehtävä ympäristöarviointi. Ympäristöarvioinnilla tarkoitetaan ohjelman ympäristövaikutusten arviointia ja siihen sisältyvää ympäristöselostuksen laatimista, kuulemisen järjestämistä, ympäristöselostuksen ja kuulemisten tulosten huomioon ottamista päätöksenteossa sekä päätöksestä tiedottamista.

Ympäristöarvioinnin tavoitteena on

- tuottaa vaikutustietoa ja kehittää suunnitelman sisältöä
- tukea suunnittelua ja päätöksentekoa

- tukea sidosryhmien ja muun yleisön osallistumista ja tiedonsaantia

Maakuntaohjelman vaikutukset arvioidaan tiiviinä osana ohjelman valmistelutyötä ennen ohjelman hyväksymistä SOVA-lain mukaisesti. Valmistelu järjestetään siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja strategian lähtökohdista (mm. ympäristöselostuksen lähtökohdista), tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Valmisteluvaiheen tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä kuullaan ympäristöselostuksen sisällöstä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta.

Maakuntaohjelmaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin sen ja mahdollisesti tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät välittömät ja välilliset ympäristövaikutukset:

- ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä
- edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Arvioinnissa tarkastellaan myös taloudellisia vaikutuksia (vaikutukset työllisyyteen, koulutukseen, alueelliseen kilpailukykyyn ja maakunnan imagoon) sekä vaikutuksia tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Vaikutusten arvioinnista vastaa Keski-Suomen liitto. Strategian valmisteluun osallistuvat henkilöt itsearvioivat toimenpide-esitysten ja tavoitteiden vaikutuksia. Arviointi sekä ympäristöselostus laaditaan liiton toimistossa suunnitteluprosessin aikana käyttäen hyödyksi ympäristö- ja tasa-arvovaikutusten arviointiin perehtyneen, YVA-ryhmän asiantuntemusta. Eri alojen ja tahojen asiantuntijoista koostuvan maakunnallisen YVA-ryhmän tarkoituksena on käydä keskustelua arvioinnin toteutuksesta ja tuloksista sekä tuoda eri näkökulmia arviointiin. Asiantuntija-arviointien lisäksi aineistona käytetään tilastomateriaaleja sekä tutkimuksia ja selvityksiä

Lisäksi YVA-ryhmä antaa palautetta strategian ja ohjelman sisällöstä, käsittelee viranomaisilta ja yleisöltä saatua palautetta, arvioi vaikutusten merkittävyyttä sekä ohjaa ympäristöselostuksen laadintaa. Liiton ympäristöasiantuntija yhteistyössä aluekehitysjohtajan kanssa vastaa arvioinnin kokonaisuudesta. Vaikutusten tunnistamisen helpottamiseksi ja arviointityön systematisoimiseksi arvioinnin pohjana käytetään liitteenä 1 olevaa vaikutuslistaa.

Strategiaa valmistelee liitossa toimiston valmisteluryhmä, joka seuraa myös arviointityön etenemistä ja sisältöä ja joka tarvittaessa ottaa kantaa arvioinnin kautta esiin nouseviin asiakysymyksiin. Vaikutuksia arvioidaan osa-alueittain ja yhteisvaikutuksina. Vaikutusten arvioinnin tulokset esitetään erillisessä ympäristöselostuksessa sekä tiivistetysti strategia-asiakirjassa. Ympäristöselostuksen alustava sisältörakenne on liitteenä 2.

Viestintä ja vuorovaikutus

Suunnittelutyön alkamisesta ja etenemisestä tiedotetaan maakunnallisiin tiedotusvälineisiin sekä ilmoitetaan *Keskisuomalainen* -lehdessä ja Keski-Suomen liiton verkkosivuilla osoitteessa www.keskisuomi.fi. Viestinnässä käytetään myös sosiaalisen median kanavia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsitellään maakuntahallituksessa 25.10.2024, jonka jälkeen se asetetaan prosessia koskevien mielipiteiden kartoittamista varten nähtäville liiton verkkosivuilla. Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa järjestetään strategiatyön alkuvaiheessa SOVA-asetuksen 5 §:n mukainen kuulemisneuvottelu, jossa esitellään strategiatyön ja vaikutusten arvioinnin sisältöä sekä arvioinnin käytännön organisointia ja ympäristöselostuksen sisältörakennetta. Neuvottelusta tehdään muistio.

Maakuntaohjelman valmistelun sisällöstä kerätään kaikissa vaiheissa näkemyksiä ja sitä voi esittää valmistelun vastuuhenkilöille.

Keski-Suomen strategian luonnos ja ympäristöselostuksen luonnos pidetään nähtävillä alkusyksystä 2025 Keski-Suomen liiton toimistossa ja liiton verkkosivuilta. Mielipiteet suunnitelmasta ja ympäristöohjelmasta on esitettävä Keski-Suomen liitolle kirjallisesti nähtävillä oloajan kuluessa. Kun ohjelmaluonnos asetetaan nähtäville, pyydetään siitä samalla lausunnot Keski-Suomen kunnilta, ELY-keskukselta sekä muilta valmistelun kannalta keskeisiltä viranomaistahoilta ja muilta sidosryhmiltä. ELY-keskukselta pyydetään lausunto myös ympäristöselostuksen luonnoksesta.

Maakuntahallitus käsittelee saadut mielipiteet ja lausunnot ja hyväksyy niiden pohjalta laaditun ehdotuksen Keski-Suomen strategiaksi. Hallituksen käsittelystä ilmoitetaan tiedotusvälineille ja liiton verkkosivuilla.

Lopullisesti strategian hyväksyy maakuntavaltuusto joulukuussa 2025. Päätös ja ohjelma asetetaan nähtäville ja päätöksestä tiedotetaan *Keskisuomalainen* -lehdessä ja Keski-Suomen liiton verkkosivuilla. Hyväksymisestä toimitetaan tieto ELY-keskukselle, kunnille ja muille viranomaisille, joita asiaa käsiteltäessä on kuultu tai saatu lausunto. Päätös sekä ohjelma ja ympäristöselostus toimitetaan tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Yhteystiedot

Keski-Suomen liiton toimisto
Lutakonaukio 7 (Innova 2), 40100 Jyväskylä
kirjaamo@keskisuomi.fi
keskisuomi.fi

Valmistelu

maakuntajohtaja
Pekka Hokkanen
040 595 0016
pekka.hokkanen@keskisuomi.fi

Vuorovaikutus ja osallistaminen

maakuntasuunnittelija
Valtteri Paakki
040 525 6059
valtteri.paakki@keskisuomi.fi

Viestintä

viestintäpäällikkö
Jenni Isopahkala
040 640 1994
jenni.isopahkala@keskisuomi.fi

Valmistelu

aluekehitysjohtaja
Pirjo Peräaho
040 591 0760
pirjo.peraaho@keskisuomi.fi

Ennakointi ja aineistot

aluekehitysasiantuntija
Kirsi Mukkala
040 595 0002
kirsi.mukkala@keskisuomi.fi

Vaikutusten arviointi

ympäristöasiantuntija
Suvi Bayr
040 652 3848
suvi.bayr@keskisuomi.fi

Liitteet

LIITE 1 Vaikutusten arviointi

KESKI-SUOMEN STRATEGIA

Vaikutusten arviointi

henkilö / työryhmä: _____

Sanallinen arvio strategiassa / maakuntaohjelmassa esitettävien toimenpiteiden positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista, jotka voivat olla välittömiä tai välillisiä

Vaikutukset ihmisiin ja yhteisöihin

terveyteen, asumisviihtyisyyteen, turvallisuuteen, palveluihin, virkistysmahdollisuuksiin, väestön määrään, tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, yhteisöllisyyteen, sosiaalisiin ongelmiin, paikalliseen identiteettiin, koulutukseen, virikkeellisuuteen, erityisiin väestöryhmiin (lapset, vanhuksat, ulkomaalaiset)

Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

eliölajeihin, luontotyyppeihin, alueiden luonnontilaisuuteen, maaperään, vesistöihin, ilmaan, kasvillisuuteen, kuormitukseen/päästöihin, luonnonvarojen käyttöön, uusiutuviin luonnonvaroihin, uusiutumattomiin luonnonvaroihin, luonnonvarojen riittävyyteen

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, kulttuuriperintöön ja maisemakuvaan

aluerakenteeseen, yhdyskuntarakenteen hajautumiseen / tiivistymiseen, rakennuskantaan, liikennejärjestelmiin, rataliikenteeseen, tieliikenteeseen, kevytliikenteeseen, energiahuoltoon, energian kulutukseen, vesihuoltoon, jätteiden määrään, taajama-/kaupunkikuvaan, kulttuuriympäristöihin, maisema-alueisiin

Muut vaikutukset (esim. talouteen)

työpaikkoihin / työllisyyteen, elinkeinojen toimintaedellytyksiin, kustannusvaikutuksiin

LIITE 2 Ympäristöselostuksen alustava sisältörakenne

KESKI-SUOMEN STRATEGIA / MAAKUNTAOHJELMA YMPÄRISTÖSELOSTUKSEN ALUSTAVA SISÄLTÖRAKENNE:

1. Johdanto

2. Ympäristön nykytila, ominaispiirteet ja haasteet Keski-Suomessa (lyhyt nykytilan yleiskuvaus, merkittävimmät ympäristönsuojelun tulevaisuuden haasteet, joihin maakuntaohjelman toteuttamisella voi olla vaikutuksia)

3. Arviointiprosessi (arviointiprosessin ja käytännön toteutuksen kuvaus sekä perustelut)

4. Merkittävimmät vaikutukset ja haitallisten vaikutusten ehkäisy (strategian / ohjelman sosiaaliset, ekologiset, yhdyskuntarakenteelliset ja kulttuuriset sekä taloudelliset kokonaisvaikutukset)

5. Seuranta

6. Yhteenveto (ympäristöselostuksen lyhyt yhteenveto, joka liitetään osaksi strategia-asiakirjaa)

Liitteet

100 § MAAKUNTAVALTUUSTOALOITE: KESKI-SUOMEN LIITON STRATEGIA KOKONAISKESTÄVÄKSI JA ETEENPÄINKATSOVAKSI

Vihreän puolueen valtuustoryhmä jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 7.6.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Keski-Suomen liiton strategia kokonaiskestäväksi ja eteenpäin katsovaksi Keski-Suomen liitolle lähetettävissä rahoitushakemuksissa toivotaan eritoten bio- ja kiertotalouteen yms. määriteltyihin toimialoihin liittyviä hakemuksia. Tällainen avaintoimialojen rajaminen sulkee osan hakijoista ulkopuolelle jo ennen hakemusvaihetta ja toimii myös rahoituksen myöntökriteerinä.

Vihreä ryhmä haluaa kiinnittää tähän huomiota, sillä biotalouteen kuuluva metsätalous ei pysty lunastamaan kestävyyslupauksiaan.

Metsätalous on suurin uhanalaistaja lajeille ja luontotyypeille, yksi suurimmista vesien pilaajista sekä Suomen ilmastopolitiikan romahduttaja. Jo yli 10 vuoden aikana lisääntyneet hakkuut eivät ole lisänneet ilmastohyötyjä, metsätalouden työllisyyttä, arvonlisää tai tuotteiden jalostusastetta, vaan on käynyt päinvastoin.

Esitämme, että valtuustokauden 2025–2029 strategian kärkeen ei nimetä yhtään erityistä toimialaa. Keski-Suomen tulevaisuuden on oltava avoin ja tasa-arvoinen moninaisille tulevaisuuspoluille eikä sen tule keskittyä yksittäisiin aloihin kuten biotalouteen.

Esitämme, että Keski-Suomen liitto keskittyy kokonaiskestävään ja eteenpäin katsovaan Keski-Suomeen.”

Vastaus maakuntavaltuustoaloitteeseen:

Nykyinen Keski-Suomen strategia 2022–2025

Keski-Suomen maakuntastrategia sisältää

- maakuntasuunnitelman eli tahtotilan maakunnan pitkän aikavälin kehittämisestä vuoteen 2050
- maakuntaohjelman eli lähivuosien yhteiset toimenpiteet ja arvion niiden rahoittamisesta vuosille 2022–2025
- älykkään erikoistumisen strategian vuosille 2021–2027, joka ohjaa EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen käyttöä

Maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma ovat lakisäätöisiä suunnitelma-asiakirjoja eikä niissä edellytetä toimiala- tai teknologiavalintoja. Älykkään erikoistumisen strategia puolestaan perustuu EU-rahastojen hallinnointia koskevan yleisasetuksen säädökseen ja on edellytys ohjelmakauden 2021–2027 EU-rahoituksen käytölle. Edellytys koskee kaikkia jäsenmaita ja alueita, jotka saavat EU:n rakennerahastojen varoja. Käytännössä älykkään erikoistumisen valinnat tehdään keskittymällä kunkin alueen vahvuuksiin joko toimialoja tai teknologioita painottamalla. Keski-Suomen EU-ohjelmakauden rahoitus 111 miljoonaa euroa on sidottu maakunnan älykkään erikoistumisen strategiaan ja siinä tehtyihin valintoihin. Kasvun kärjiksi ovat valikoituneet bio- ja kiertotalous, uudistuva teollisuus ja hyvä vointi sekä kaikkia läpäisevä digitalisaatio.

Strategisia valintoja tehdään, jotta resurssit voidaan kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti tärkeimpiin tavoitteisiin. Keskeisiä syitä valintojen tekemiselle ovat rajalliset resurssit, vaikuttavuuden parantaminen ja tulevaisuuden ennakointi. Kaikilla organisaatioilla ja rahoitusohjelmilla on rajallinen määrä resursseja (aikaa, osaamista ja/tai rahaa). Ilman selkeitä painotuksia niitä käytettäisiin hajautetusti, mikä voisi heikentää tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Valitsemalla

tietyt painopisteet ja toimialat voidaan keskittyä asioihin, joilla on suurin merkitys maakunnan kehityksen kannalta. Kaikkien mahdollisuuksien tavoittelemisen johtaisi hajautuneisiin ja heikompiin tuloksiin. Strategisilla valinnoilla pyritään vastaamaan myös tulevaisuuden tarpeisiin. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja ympäristöhaasteiden ratkaiseminen vaatii keskittymistä niihin toimialoihin, jotka voivat parhaiten vaikuttaa kestävyiden edistämiseen.

Vihreän ryhmän esille nostama huoli biotalouden, erityisesti metsätalouden, vaikutuksista kestävyteen ja ympäristöön, on perusteltu. Biotalous ja sen kehityssuunnat ovat jatkuvan arvioinnin kohteena. Strategiassa korostetaan kokonaiskestävyyttä, joka tarkoittaa taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden tasapainoa. Periaate vaatii, että toimialat, kuten metsätalous, uudistuvat vastaamaan nykyisiin ja tuleviin kestävyshaasteisiin. Keski-Suomen liitto on sitoutunut siihen, että rahoitettavat hankkeet edistävät tätä muutosta.

Älykkään erikoistumisen strategia ei sulje kokonaan pois muita aloja, sillä Keski-Suomen liitolla ja Keski-Suomen ELY-keskuksella on mahdollisuus rajatusti tukea myös uusia avauksia.

Uusi Keski-Suomen strategia 2026–2029

Keski-Suomen maakuntastrategian päivittäminen vuosille 2026–2029 on käynnistymässä. Valmistelun yhtenä perustana on kesällä valmistunut nykyisen strategian arviointi. Arvioinnin mukaan strategian painopisteet ja kasvun kärjiksi valitut toimialat ovat yhä ajankohtaisia ja vastaavat maakunnassa tunnistettuihin tarpeisiin. Kokonaiskestävyyttä strategian läpileikkävänä teemana pidetään onnistuneena ja edelleen ajankohtaisena. Nykyistä vahvempaa painoarvoa toivottiin mm. kokonaisturvallisuudelle, luonto- ja kestävyysteemoille, osaamisen vahvistamiselle ja osallisuudelle.

Strategian on tarkoitus edelleen sisältää pitkän aikavälin tahtotilan ja lähivuosien toimenpiteet. Työ- ja elinkeinoministeriö ohjeen mukaan strategia valmistellaan niin, että se voidaan hyväksyä syksyn 2025 maakuntavaltuustossa. Ministeriön ohjeena on tarvittaessa vain päivittää EU-rahoituksen käyttöä sitova ja toimialapainotukset sisältävä maakunnan älykkään erikoistumisen strategia ohjelmakauden 2021–2027 viimeisille vuosille, sillä seuraavaan kauteen 2028–2034 valmistautuminen on jo alkanut. Maakuntien älykkään erikoistumisen strategioiden valmistelu ajoittunee joko vuodelle 2026 tai 2027. Tämän hetken arvioiden mukaan Euroopan komissio on jopa vahvistamassa alueiden strategiavalintojen ohjaavuutta. Toisaalta koheesiorahoituksen tulevaisuus on epäselvä.

Keski-Suomen seuraavaa maakuntastrategiaa laaditaan pohjautuen alueen vahvuuksiin ja pitkän aikavälin tavoitteisiin, jotka tukevat kestävästä kasvusta ja hyvinvointia. Biotalous ja kiertotalous ovat Keski-Suomelle keskeisiä toimialoja, joilla on merkittävä rooli niin alueen taloudellisessa kehityksessä kuin ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Vaikka biotalouteen liittyy haasteita, Keski-Suomen liitto näkee sen potentiaalini erityisesti uusien kestävien innovaatioiden ja teknologioiden edistäjänä korvaamassa esim. öljyn, muovin ja erilaisten öljypohjaisten polymeerien käyttöä.

Vihreän valtuustoryhmän aloite on arvokas ehdotus maakunnan seuraavan älykkään erikoistumisen strategian valmistelua varten, jotta kaikissa maakunnan linjauksissa otetaan huomioon monimuotoinen ja kokonaisvaltainen kestävyys.

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. antaa edellä olevan vastauksen maakuntavaltuustaloitteeseen ja

2. esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva maakuntavaltuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

101 § MAAKUNTAVALTUUSTOALOITE: TULEVAISUUDEN NELOSTIE ELI E75

Keskustan valtuustoryhmä jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 7.6.2024 seuraavan aloitteen:

”Keskustan valtuustoryhmä esittää aloitteena, että maakuntahallitus lausuu voimakkaan tarpeen myös Vt 4 Vehniä-Äänekoski-Pihtipudas koko välin kehittämiseksi valtatiehankkeeksi (1+2 tai 2+2 kaistat).

Näin jo ELY-keskuksen suunnitelma 111 kilometrin mittaiselle matkalle saa lisää voimaa. Tavoitetilan tien kunnostamiseen tulee ja perustuu eurooppalaisen TEN-T- ydinverkkokäytävän mukaiseen tavoitetilaan.

Edellytämme, että Orpon hallitus näkee Keski-Suomen tiestön kehittämisen koko Suomen edun mukaisena ja siirtää rahaa eteläisen Suomen hankkeista Keski-Suomeen. Toimenpidesuunnitelma ja hankearviointi ovat jo nyt valmiit, nyt vain rahoitus puuttuu ja siihen valtiolla kannattaa yksinkertaisesti satsata. Kansantaloudellinen kannattavuus, HK eli hyötykustannuslaskelmien mukaan erityisesti liikenneturvallisuus paranee, matka-ajat eteläisen ja pohjoisemman Suomen välillä lyhenevät ja tienpidolliset kustannukset laskevat.”

Vastaus maakuntavaltuustoaloitteeseen:

Valtatie 4 on Suomen tärkein etelä-pohjoissuuntainen pääväylä. Valtatiellä kulkee niin pitkämatkaista valtakunnallista liikennettä kuin lyhytmatkaista seudullista ja paikallista liikennettä. Tiellä on suuri merkitys sekä elinkeinoelämän kuljetuksille että henkilöliikenteelle.

Valtatie 4 kuuluu EU:n TEN-T-ydinverkkoon, jolla tavoitteena on hyvä liikenteellinen palvelutaso ja turvallisuus, matka-aikojen ennakoitavuus sekä kuljetusten toimintavarmuus. Ydinverkolle tavoitetaso tulisi saavuttaa vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi valtatie on osa eurooppalaista Pohjanmeri-Itämeri liikennekäytävää. Eurooppalaiset liikennekäytävät muodostuvat niistä ydinverkon tai laajennetun ydinverkon osista, jotka ovat strategisesti merkittävimpiä.

Yhteysväliillä Vehniä-Äänekoski on parhaillaan käynnissä tiesuunnitelman laadinta. Suunnitelman odotetaan valmistuvan alkuvuodesta 2025. Tavoitteena on valtatieparantaminen moottoritieksi. Yleissuunnitelman mukainen kustannusarvio on noin 80 miljoonaa euroa. Tiesuunnitelman valmistumisen jälkeen yhteysväliillä on mahdollista edetä tarkempaan rakentamissuunnitteluun, mutta hankkeen toteutuksesta ei ole vielä päätöksiä.

Väliä Äänekoski-Pihtipudas (maakuntaraja) koskien on laadittu toimenpidesuunnitelma. Suunnitelmassa määritelty pitkän aikavälin kehittämistavoite yhteysväliille on keskikaiteellinen 2+1 kaistainen jatkuva ohituskaistatie eritasoliittymillä ja rinnakkaistieverkolla. Ohituskaistat sijaitsevat peräkkäin, ja suunnittelualueelle jää lyhyitä 1+1-kaistaisia jaksoja Viitasaaren ja Pihtiputaan taajamien kohdille. Taajamien kohdille on laadittu myös aluevarasuunnitelmat. Toimenpidesuunnitelman perusteella laaditussa hankearvioinnissa Viitasaari-Pihtipudas välin tavoitetilaksi on asetettu yksittäisin ohituskaistoin varustettu kaksikaistainen tie.

Hankearvioinnissa yhteysvälin Äänekoski-Pihtipudas kustannuksia on määritetty pääosin karkealla esisuunnittelun toimenpidetarkkuudella. Tavoitetilan verkon kustannuksiksi on arvioitu 432 miljoonaa euroa. Tavoitetilan lisäksi on tarkasteltu ensimmäisen vaiheen toimenpiteitä, jotka ovat tarpeellisimpia ja vaikutuksiltaan tehokkaimpia, sekä kevennetyn tavoitetilan verkkoa, jossa toimenpiteet sijoittuvat Viitasaaren pohjoispuolelta maakunnan rajalle. Kevennetyn tavoitetilan kustannusarvio on 400 miljoonaa euroa ja ensimmäisen vaiheen toimenpidekokonaisuuden 113 miljoonaa euroa.

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteiden hyötykustannussuhde on 0,27. Tavoitetilan liikenneverkon hyötykustannussuhde on 0,06. Kevennetyn tavoitetilan hyötykustannussuhde on hankearvioinnin mukaan 0,07.

Laaditut toimenpidesuunnitelma, aluevaraussuunnitelmat sekä hankearviointi toimivat lähtökohtana tieosuuden jatkosuunnittelun ja toteutuksen ohjelmoinnissa. Jatkosuunnittelu ja toteutus tapahtuvat vaiheittain pienempinä kokonaisuuksina. Lopulliset toimenpiteet tarkentuvat vielä yleis- tai tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä. Toistaiseksi jatkosuunnittelusta ei ole päätöksiä.

Yhteysväliillä Äänekoski-Viitasaari on parhaillaan käynnissä ohituskaistojen rakentamishanke, jossa rakennetaan mm. keskikaiteita nykyisille ohituskaistoille. Hankkeella parannetaan yhteysvälin liikenneturvallisuutta sekä liikenteen sujuvuutta.

Vuoden 2024 aikana on valmisteltu seuraavaa kansallista Liikenne 12 -suunnitelmaa, koskien vuosia 2025–2036. Suunnitelma sisältää vision valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisestä, suunnitelmalle asetetut tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Valmistelusta saatujen tietojen perusteella tulevina vuosina rahoitusohjelman pääpaino tulee olemaan perusväylänpidossa, kun taas väyläverkon kehittämisen rahoitusta supistetaan merkittävästi.

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että myös jatkossa liikenneverkon kehittämiseen on käytettävissä rahoitusta. Liikenteellä on merkittävä rooli elinkeinoelämän toimintaedellytysten mahdollistamisessa. Riittävä investointitaso liikenteeseen on globaali kilpailukykytekijä.

Liiton näkemyksen mukaan liikenneverkon kehittämisrahoituksen lähtökohtana tulee olla hankkeiden priorisointi hankkeiden vaikuttavuuteen ja liikennejärjestelmän strategiseen tilannekuvaan pohjautuen. Priorisoinnissa tulee myös huomioida TEN-T-ydinverkon tavoitetason saavuttaminen.

Valtatien 4 kehittäminen on yksi tärkeimmistä tavoitteista maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja sen merkitys Suomen ja pohjoisen Euroopan ydinväylänä on tunnistettu myös loppuvuodesta 2023 hyväksytyssä Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelmassa. Valtatien kehittäminen on huomioitu myös Keski-Suomen maakuntakaavassa.

Keski-Suomen liitto pyrkii edunvalvontatyössään edelleen edistämään yhteysvälin Äänekoski-Pihtipudas suunnitteluvalmiuden nostamista valtatie 4 kehittämiseen liittyen. Riittävä suunnitteluvalmius on edellytys toteutukselle. Aktiivista edunvalvontatyötä tehdään myös ylimaakunnallisesti painottaen valtatie 4 kansallista ja kansainvälistä merkittävyyttä. Yhteysvälin Vehniä-Äänekoski-tiesuunnittelun edetessä hankkeella on edellytykset nousta valtion väyläverkon investointiohjelmaan.

Lisätietoja: Valtteri Paakki, maakuntasuunnittelija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Hanna Kunttu, suunnittelujohtaja, p. 050 591 5901, hanna.kunttu(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. antaa edellä olevan vastauksen maakuntavaltuustoaloitteeseen ja
2. esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva maakuntavaltuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Maakuntavaltuustoaloitteen vastauksen esittelyn ajaksi kokoukseen osallistui maakuntasuunnittelija Valtteri Paakki Keski-Suomen liitosta.

102 §

MAAKUNTAVALTUUSTOALOITE: NOPEA RATAYHTEYS OULU-JYVÄSKYLÄ-HELSINKI KESKI-SUOMEN EDUNVALVONNAN PITKÄN TÄHTÄIMEN KÄRKITAVOITTEEKSI

Perussuomalaisten maakuntavaltuutettu Joni Parkkonen jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 7.6.2024 seuraavan aloitteen: Nopea ratayhteys Oulu-Jyväskylä-Helsinki Keski-Suomen edunvalvonnan pitkän tähtäimen kärkitavoitteeksi

”Keski-Suomen asema pohjois-eteläsuuntaisessa raideliikenteessä on ongelmallinen. Vaikka Suomen maantieliikenteen pääväylä Etelä- ja Pohjois-Suomen välillä (VT 4) kulkee Jyväskylän kautta, ei näin ole raideliikenteen kohdalla. Historian saatossa on Suomen rautateiden pääradaksi muodostunut reitti Oulu-Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki-Tampere-Helsinki, joka on sittemmin myös valittu osaksi Euroopan laajuista ydinverkkoa (TEN-T), jota pyritään jatkuvasti kehittämään. Keski-Suomi maakuntana ja Jyväskylä sen suurimpana kaupunkina ovat vähitellen joutumassa yhä haastavampaan tilanteeseen alueiden välisen kilpailun ja elinvoiman kasvun näkökulmasta.

Nopeaa raideyhteyttä Jyväskylästä Helsinkiin on aiemmin selvitetty Keski-Suomen ja Päijät-Hämeen maakuntaliittojen toimesta. Vuonna 2011 valmistunut alustava tarveselvitys kartoitti eri reittivaihtoehtoja ja vertaili niiden rakentamiskustannuksia ja vaikutuksia matka-aikaan. Kustannusarviot oikoradoille olivat noin miljardi euroa ja matka-aika-arvio Jyväskylästä Helsinkiin alle kaksi tuntia. Oikoratavaihtoehtoja ei kuitenkaan nähty yhteiskuntataloudellisesti kannattavina, vaan niiden sijaan päädyttiin suositteluun Tampereen kautta kulkevan raideyhteyden parantamista.

Kyseisen selvityksen suurimpana puutteena on pidettävä sitä, että se keskittyi pelkästään Jyväskylä-Helsinki yhteyden parantamiseen, jolloin oikoradan perustelut laajemman yhteiskunnallisen hyödyn näkökulmasta jäivät vähäisiksi eli lähinnä Keski-Suomea ja Päijät-Hämettä hyödyttäviksi. Hankkeen valtakunnallinen merkitys nousee kuitenkin täysin uudelle tasolle, jos se liitetään osaksi laajempaa kokonaisuutta yhdistämällä siihen uusi nopea ratayhteys välille Oulu-Jyväskylä. Tämä avaa myös mahdollisuuden miljardiluokan rahoitukselle EU:n Connecting Europe Facility (CEF) investointirahoista. Tätä rahoitusvälinettä ovat useat EU:n jäsenmaat hyödyntäneet suuren mittaluokan ratahankkeisiin. Esimerkiksi Saksan saama CEF-rahoituksen määrä on miljardeja euroja.

Nopea raideyhteys Helsinkiin on sekä Oulun että Jyväskylän kaupunkien tavoitteena. Oulu on tähän saakka panostanut mutkaisen Pohjanmaan radan kehittämiseen ja Jyväskylä puolestaan Tampereen kautta tapahtuvaan kiertoreittiin. Suora ratayhteys Oulusta Jyväskylän kautta Helsinkiin tekisi tarpeettomaksi miljardien eurojen tehottomat investoinnit vanhojen ratalinjojen parantamiseen. Uusille ratayhteyksille Oulu-Jyväskylä ja Jyväskylä-Lahti tai jälkimmäisen sijaan vaihtoehtoisesti Jämsä-Riihimäki tulisi tavoitematkanopeudeksi ottaa 300 km/h. Tähän pystyy esim. Siemensin ICE 3 suurnopeusjuna. Oulun ja Helsingin väliseksi matka-aikatavoitteeksi tulisi asettaa alle 3 tuntia 30 min, johon tavoitteeseen ei Suomen nykyisellä pääradalla voida käytännössä milloinkaan päästä. Jyväskylän ja Helsingin välinen matka-aikatavoite tulisi olla alle 1 h 45 min ja samoin Oulu-Jyväskylä alle 1 h 45 min. Rata olisi suunniteltava kaksiraiteiseksi ja myös tavaraliikenteen mahdollistavaksi.

Matkustajaliikenteen merkittävän nopeutumisen lisäksi perusteluja uudelle ratahankkeelle löytyy runsaasti. Jos Itämeren rahtiliikenne sotatilanteessa pysähtyy, joudutaan Suomeen suuntautuva tavaraliikenne hoitamaan pitkälti pohjoisen kautta. Tällöin Suomen tärkeimmäksi huoltoväyläksi tulee Tornio-Helsinki välin nopea raideyhteys. Uuden radan myötä myös sotilaallinen liikkuvuus paranisi merkittävästi, joten NATO:n osallistuminen hankkeen rahoitukseen olisi perusteltua. Lisäksi tulevaisuuden visiona on syytä mainita, että Kaukoitään suuntautuvan pohjoisen merireitin eli ns. koillisväylän avautuminen ympärivuotiseen käyttöön voi muuttaa laivarahtiliikenteen painopisteen pohjoiseen. Myös tämä edellyttäisi pohjois-eteläsuuntaisen rataverkon kapasiteetin kasvattamista ja panostamista nopeuteen.

Ehdotan, että Keski-Suomen liitto asettaa edellä kuvatun nopean ratayhteyden Keski-Suomen edunvalvonnan pitkän tähtäimen kärkitavoitteeksi ja aloittaa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ja Päijät-Hämeen maakuntaliittojen kanssa selvitystyön hankkeen toteutumisen edellytyksistä.”

Joni Parkkonen
Maakuntavaltuutettu (ps.)

Vastaus maakuntavaltuustoaloitteeseen:

Keski-Suomen ja Päijät-Hämeen liitot tekivät vuonna 2011 alustavan [tarveselvityksen](#) nopeasta ratayhteydestä, ns. oikoradasta Jyväskylästä Helsinkiin. Tarveselvityksessä tarkasteltiin, mitä vaihtoehtoja on olemassa Jyväskylän ja Helsingin välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi siten, että matka-aika lyhenisi nykyisestä noin kolmesta tunnista alle kahteen tuntiin. Lisäksi selvitettiin alustavasti eri vaihtoehtojen kustannus- ja muita vaikutuksia sekä mahdollisia toteutukseen vaikuttavia reunaehtoja. Vaihtoehtoina tarkastelussa olivat mukana sekä Päijänteen itä- että länsipuoliset uuteen käytävään sijoittuvat ratayhteydet, sekä nykyinen yhteys Jyväskylästä Tampereelle. Selvityksen alustavissa johtopäätöksissä todetaan, että nykyisen Tampere-Jyväskylä radan parantamiseen liittyvät riskit mm. ympäristövaikutusten suhteen ovat pienemmät kuin oikoratavaihtoehdoissa. Kaikissa uuteen maastokäytävään perustuvissa vaihtoehtoissa on arvokkaita luontoalueita, jotka on otettava huomioon vaihtoehtojen toteutuskelpoisuutta arvioitaessa. Tarveselvityksen johtopäätösten mukaan uudet ratalinjaukset (VE Jämsä–Riihimäki, VE Jämsä–Lahti ja VE Muurame–Heinola–Lahti) rikkovat merkittävästi yhtenäisiä luonnonalueita.

Tarveselvityksen pohjalta ja pitkän tähtäimen tavoitteena uusi nopea ratayhteys Jämsästä etelään on huomioitu Keski-Suomen lainvoimaisessa maakuntakaavassa (lainvoima 28.1.2020), myös Kuhmoisten kunnan osalta. Oikoratayhteys on esitetty maakuntakaavassa ns. yhteystarve-merkinnällä ja vastaavalla merkintätavalla oikoratayhteys on huomioitu myös 2.12.2019 hyväksytyssä Jämsän taajamaosayleiskaavassa 2030. Vastaavaa oikoradan yhteystarvevarausta ei ole osoitettu Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa 2014. Osin tarveselvityksessä esiin tuodut eri vaihtoehdot koskevat myös Pirkanmaan maakuntaa Kuhmoisten osalta linjausvaihtoehtoissa VE Jämsä–Lahti sekä VE Jämsä–Riihimäki ja Hämeen maakuntaa vaihtoehdon VE Jämsä–Riihimäki osalta. Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen maakuntakaavoissa ei ole osoitettu oikoratavarausta Keski-Suomen suuntaan.

Oikorataan liittyvän valtuustoaloitteen pohjalta on käyty vuoropuhelua sekä Pohjois-Pohjanmaan että Päijät-Hämeen maakuntien suuntaan. Oulun kaupunki sekä Pohjois-Pohjanmaan liitto ovat sitoutuneet strategioissa ja edunvalvonnassaan EU:n TEN-T-ydinverkkoon kuuluvan pääradan kehittämiseen sekä Haaparanta-Tornio-Kemi-Oulu välin saamiseen eurooppalaiseen raidelevyyteen. Näihin näkökulmiin viitaten Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan liitto eivät näe realistisena oikorata-aloitteen edistämistä. Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa maakuntakaavoissa ei ole osoitettu oikoratavarausta Keski-Suomen suuntaan. Myöskään Pohjois-Pohjanmaan tuoreessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ei ole tavoitteita oikoradan edistämiseen liittyen.

Keskusteluissa Päijät-Hämeen liiton kanssa on noussut esille tarve käynnistää Päijät-Hämeessä Lahti-Heinola-Mikkeli (ns. Savon oikorata) ajantasaisuusselvitys käynnissä olevaa maakuntakaavoitusta varten. Osana oikoradan ajantasaisuusselvitystä tullaan mahdollisesti tarkastelemaan Mikkelin suunnan lisäksi myös Jyväskylän suuntaa oikoradan linjausvaihtoehtona.

Keski-Suomen saavutettavuuden parantamisessa ensisijaisena tavoitteena on olemassa olevan Tampere-Jyväskylä-rataosan kehittäminen. Tampere-Jyväskylä rataosan kehittäminen on määritelty Keski-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa Keski-Suomen valtakunnallista merkitystä omaavaksi kärkihankkeeksi. Tampere-Jyväskylä-radnan suunnitteluhanke on parhaillaan menossa ja rataosan kehittämistoimenpiteiden suunnitteluun on myönnetty rahoitusta 18 milj.

€. Suunnittelu jatkuu vuoteen 2026 saakka. Suunnitteluhankkeen toimenpiteillä pyritään parantamaan raideliikenteen sujuvuutta ja täsmällisyyttä sekä vähentämään radan häiriöherkkyyttä. Tampere-Jyväskylä-rataosa on osoitettu lainvoimaisessa Keski-Suomen maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittävänä kaksiraiteisena pääratana.

Keski-Suomen ensisijainen tavoite on parantaa saavutettavuutta pääkaupunkiseudulle ja pohjoiseen nykyistä Jyväskylä-Tampere rataosaa kehittämällä ja kytkeytymällä pääratakokonaisuuteen. Suoran ratayhteyden kehittäminen välille Jyväskylä-Oulu ei näyttäyty tässä kohtaa realistisena. Maankäytön suunnittelun näkökulmasta Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitettu oikoradan yhteistarve (Jämsästä etelään) on tässä vaiheessa riittävä varaus nopeamman ratayhteyden pitkän aikavälin tulevaisuuden tavoitteesta. Selkeästi alle kahden tunnin matka-aika Helsinkiin sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalle on kannatettava ja kunnianhimoinen tavoite pitkälle aikavälille. Savon oikoradan ajantasaisuusselvitykseen sekä Päijät-Hämeen maakuntakaavan päivitysprosessiin liittyen Keski-Suomen liitto jatkaa vuoropuhelua Päijät-Hämeen maakunnan kanssa.

Lisätietoja: Hanna Kunttu, suunnittelujohtaja, p. 040 591 5901, hanna.kunttu(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. antaa edellä olevan vastauksen maakuntavaltuustoaloitteeseen ja
2. esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva maakuntavaltuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

103 §

OIKAISUVAATIMUS: MAAKUNTAHALLITUKSEN RAHOITUSPÄÄTÖS (§ 83): WANHA WOIMALA - TAITEEN VUOKSI, KULTTUURIA KAIKILLE!

Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys on jättänyt 10.10.2024 oikaisuvaatimuksen maakuntahallituksen rahoituspäätökseen (§ 83): Wanha Woimala – Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille! (KSL/196/04.05.00.00/2024). Maakuntahallituksen rahoituspäätös annettiin tiedoksi 3.10.2024. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa, joten se otetaan käsittelyyn.

Oikaisuvaatimuksen keskeiset perustelut

Oikaisuvaatimuksessa muutoksenhakija pyytää, että Keski-Suomen maakuntahallitus arvioi hakemuksen uudelleen ja myöntää rahoituksen päätöksen kohteena olevaan hankkeeseen. Muutoksenhakija on tehnyt oikaisuvaatimuksen pääosin tarkoituksenmukaisuuden perusteella.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että tuen hakija ei ole saanut mahdollisuutta todentaa hakijayhdistyksen taloudellisia edellytyksiä, koska täydennys- tai lisäselvityksiä ei ole pyydetty. Tukea hakeneen yhdistyksen tähän mennessä hankitut tuotot ovat tilitetty suoraan taiteilijoille, joka on yhdistyksen sääntöjen ja arvojen mukainen käytäntö. Hankkeen oma- ja välirahoitus järjestettäisiin henkilökohtaisesti yhdistyksen aktiivijäsenten toimesta ja hankkimalla sponsoroitirahaa yrityskumppaneilta. Alustavasti on keskusteltu esim. Suur-Savon Sähkö Oy:n kanssa. Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että omarahoitusosuus (18 200 euroa) ja tarvittava välirahoitus saadaan yhdistykselle järjestettyä ja että myönteisen päätöksen jälkeen yhdistys liittyisi ennakoperintä- ja työnantajarekisteriin. Oikaisuvaatimuksen liitteessä tuen hakija kertoo, että Äänekosken Kehitys Oy:n toimitusjohtaja on luvannut välirahoituksen.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Oikaisuvaatimus on käsitelty käymällä läpi hankehakemus, arviointiprosessin kulku, maakuntahallituksen päätös ja nyt esitetyt oikaisuvaatimuksen perustelut.

Vastine oikaisuvaatimukseen

Oikaisuvaatimus ei anna aiheutta hakemuksen uudelleenarviointiin ja maakuntahallituksen § 83 päätöksen muuttamiseen. Tästä syystä maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että oikaisuvaatimus hylätään. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden takia asian valmistelu olisi ollut puutteellista ja päätöstä olisi puutteiden vuoksi muutettava. Hallintolain mukaisesti Keski-Suomen liitolla on ollut asian selvittämiseksi riittävät ja asianmukaiset tiedot ja selvitykset. Hakemuksen arviointi on tehty hallintolain edellytysten mukaisesti tuen hakijoiden tasavertaisuutta ja hakuilmoituksessa ilmoitettuja valintaperusteita noudattaen.

Arviointiprosessi

Rahoitushaussa saapui 28 hakemusta. Hakemukset käsiteltiin ja arvioitiin hakuilmoituksessa kuvattujen valintaperusteiden mukaisesti. Arvioinnin suoritti työryhmä, joka muodostui viidestä asiantuntijasta. Arviointi toteutettiin Keski-Suomen liiton hakemusten käsittelyprosessin mukaisesti.

Ensimmäisessä vaiheessa saapuneista hakemuksista arvioitiin yleiset valintaperusteet, jotka kaikki on oltava hakemuksessa kunnossa. Yleiset valintaperusteet ovat lainsäädäntöön, tuen hakijoiden yhdenvertaisuuteen ja riskien hallintaan perustuvia vaatimuksia. Mikäli jokin yleinen valintaperuste ei täyty, hanke ei voi saada rahoitusta.

Arvioinnin pääasiallisena tietolähteenä on rahoitushakemus liitteineen. Muita tietolähteitä ovat mm. yritys- ja yhteisötietojärjestelmä ja siihen liitetty verovelkarekisteri, yhdistysrekisterin tietopalvelu, maksullinen Asiakastieto-palvelu, rahoitusjärjestelmien tietopalvelut sekä viranomaisyhteistyö. Tarvittaessa tuen hakijalta pyydetään lisätietoja.

Hakemusten yleiset valintaperusteet arvioitiin 9.9.2024. Hakemuksista 11 ei täyttänyt yleisiä valintaperusteita. Syyt kielteisille päätöksille olivat:

- Hakijalla ei ole taloudellisia edellytyksiä toteuttaa haetun kokoluokan hanketta (3 hakemusta)
- Hankkeen rahoitussuunnitelmasta puuttuu riittävä määrä omarahoitusta tai muuta rahoitusta, jotta 80 % tuen enimmäismäärä ei ylity (4 hakemusta)
- Hankkeen rahoitussuunnitelmasta puuttuu riittävä määrä omarahoitusta, jotta 5 % vähimmäismäärä täytyisi (1 hakemus)
- Hakemus ei täytä rahoitushaun edellytystä kehittämistyön tiivistä kumppanuudesta kolmannen sektorin kanssa (2 hakemusta)
- Haettu tuki ylittää rahoitushaussa ilmoitetun 100 000 euron enimmäismäärän (1 hakemus)

Toiseen arviointivaiheeseen edenneet 17 hakemusta arvioitiin erityisten valintaperusteiden suhteen 16.9.2024. Erityisten valintaperusteiden arvioinnissa yleiset vaatimukset täyttäneet hakemukset asetetaan keskinäiseen paremmuusjärjestykseen. Käytettävissä oleva rahoitus määrittelee, kuinka monta ja minkä kokoista hakemusta voidaan rahoittaa. Tässä haussa myönnettävissä oleva rahoitus riitti seitsemän hankkeen rahoittamiseen.

Työryhmän arviointitulokset käsiteltiin normaalin toimintatavan mukaisesti toimiston hankeryhmissä 17.9.2024 ennen asian käsittelemistä maakuntahallituksessa.

Hakemuksen arviointi

Hankehakemuksen arvioinnissa otettiin huomioon sekä taloudelliset resurssit että hankkeen laajuus suhteessa käytettävissä oleviin yhdistyksen omiin resursseihin. Arviointi tehtiin perustuen hakemukseen, hankkeen 91 000 euron kustannusarvioon sekä kustannusarvion suhteeseen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin nähden. Rahoitushakemuksesta ja sen liitteenä olevista tehtäväkuvauksista selviää, että tuen hakija ei ole perehtynyt rahoitusehtoihin ja kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksiin. Yhdistyksen luonnetta ja pieniä resursseja kuvaa se, että yhdistys ei ole verohallinnon perustiedoissa, ennakkoperintärekisterissä tai työnantajarekisterissä. Tiedot tarkastettiin YTJ-tietopalvelusta. Taloudellisen ja toiminnallisen arvioinnin kohteena on yhdistys eikä sen avainhenkilöt. Arvioinnissa otettiin myös huomioon, että yhdistys haki tukea samaan hankkeeseen 13.5.2024 päättyneellä hakujaksolla. Silloin hankkeen kustannusarvio oli 35 000 euroa. Maakuntahallituksen 19.6.2024 kielteisen päätöksen perusteena oli riittävän omarahoituksen ja taloudellisten edellytysten puuttuminen.

Arvioinnin johtopäätös oli, että hakijayhdistyksellä ei ole vielä valmiuksia hoitaa laajempia taloudellisia ja hallinnollisia velvoitteita. Tuen hakijan suunnittelema hankkeen kokoluokka on liian iso yhdistyksen nykyisiin resursseihin nähden. Molemmat seikat ovat merkittäviä riskejä hankkeen onnistumiselle ja siksi yleiset valintaperusteet eivät täytyneet.

Tuen hakijan oikaisuvaatimuksessaan esittämät lisätiedot ja perustelut vahvistavat arviointituloksen oikeellisuutta. Vastaavien tilanteiden välttämiseksi tuen hakijan tulisi perehtyä huolellisesti rahoitusehtoihin ja hakuilmoitukseen tietoihin sekä kehittää toimintaansa olemassa olevat resurssit ja taloudelliset riskit huomioiden.

Liite: Oikaisuvaatimus: Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys: Wanha Woimala – Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!

Oikaisuvaatimuksen täydennys: Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys: Wanha Woimala – Tai-teen vuoksi, kulttuuria kaikille!

Maakuntahallituksen rahoituspäätös (§ 83): Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys: Wanha Woimala – Taiteen vuoksi, kulttuuria kaikille!

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää hylätä Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys ry:n jättämän oikaisuvaatimuksen edellä olevassa vastineessa mainituin perusteluin.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ RAHOITUSPÄÄTÖS: WANHA WOIMALA - TAITEEN VUOKSI, KULTTUURIA KAIKILLE!

Hakemus saapunut

26.8.2024

Hakija

Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys

Kuvaus

Hanke on kokeilu, jossa uudella toimintamallilla kehitetään keskisuomalaista kulttuurihyvinvointia tuomalla kulttuuripalvelut helpommin asukkaiden ja matkailijoiden saatavilla sekä tarjotaan keskisuomalaisille kulttuuritoimijoille mahdollisuus tuoda esille ja kehittää edelleen yhdessä kulttuuri- ja taidepalveluita alueellamme. Osallistaminen kattaa ammattitaiteilijat sekä taiteenharrastajat tuottaen uusia taiteen ja kulttuurin polkuja kulttuurisuojelellisissa miljöissä 1920-luvulla rakennetussa Wanhassa Woimalassa Vaajakosken äärellä. Hanke edistää mielen hyvinvointia, luo yhteisöllisyyttä, lisää osallisuutta ja vahvistaa keskisuomalaista identiteettiä.

Tavoitteet

Tavoite on tuoda harrastajat, ammattilaiset sekä kulttuurinkuluttajat yhteen luomalla uuden toimintamallin sekä tarjoamalla alustan, jossa kulttuurin harrastaminen sekä taiteen esillepääminen ovat kaikille avointa, uudessa Taidekeskuksessa Vaajakosken Wanhassa Woimalassa.

Kokeilun tavoitteena on synnyttää uusi toimintamalli, joka osaltaan lisää Keski-Suomen kulttuurin- ja taiteen matkailuviehättävyyttä niin keskisuomalaisten taiteen kuluttajien, turistien kuin taiteen tekijöiden keskuudessa. Visiona on vakiinnuttaa Wanhassa Woimalan yhteyteen kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu taiteen ja kulttuurin keskittymä, jossa palvelut ovat helposti kuluttajien ja taiteen tekijöiden saatavilla.

Toteutusaika

1.5.2025-31.10.2025, 1.5.2026-31.10.2026

Kustannusmalli

Prosenttimääräinen korvaus 40 %

Palkkakustannusmalli

Tosiasiallisesti aiheutuneet palkkakustannukset ja ennalta vahvistettu prosenttimääräinen korvaus työnantajan sivukuluista ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvasta lomarahasta (vakiosivukuluprosenttimalli).

Kustannusarvio

Palkkakustannukset	65 000 e
Välilliset kustannukset	26 000 e
Yhteensä	91 000 e

Rahoitussuunnitelma

Keski-Suomen liitto	72 800 e
Hakijan oma rahoitus (yksityinen)	18 200 e
Yhteensä	91 000 e

Haettu tukea yhteensä

72 800 euroa

Rahoituslähde">

Keski-Suomen kehittämisrahasto

Strategiateema

Yhteisö ja saavutettavuus

Kasvun voimavarat

Hyvä vointi

Esitetään myönnettäväksi

0 euroa

Valmistelijan perustelut

Hakemus ei vastannut hakuilmoituksen kaikkia yleisiä valintakriteerejä eikä sitä voida rahoittaa. Hakijalla ei ole taloudellisia edellytyksiä toteuttaa haetun kokoluokan hanketta.

Hankeryhmän käsittely

Maakuntahallitus varasi kokouksessaan 23.2.2024 Keski-Suomen kehittämisrahastosta puoli miljoonaa euroa kehittämistukea kulttuurin ja yhteisöllisyyden edistämiseen. Haku on jatkuva ja hakemukset käsiteltiin kahdessa vaiheessa: 13.5.2024 ja 2.9.2024 mennessä saapuneet hakemukset. Ensimmäisessä vaiheessa myönnettiin 242 277 euroa. Toisessa vaiheessa on käytettävissä 257 723 euroa ja tarvittaessa Keski-Suomen kehittämisrahastossa sitomatta olevat muut varat 82 555 euroa. Myönnettävissä oleva tuen enimmäismäärä on 340 278 euroa.

Syyskuussa päättyneellä toisella hakujaksolla saapui 28 hakemusta. Tukea haettiin yhteensä 1 610 605 euroa.

Hakemusten yleiset valintaperusteet arvioitiin 9.9.2024. Hakemuksista 11 ei täyttänyt kaikkia yleisiä valintaperusteita. Toiseen arviointivaiheeseen edenneet 17 hakemusta arvioitiin erityisten valintaperusteiden suhteen 16.9.2024.

Hankeryhmä on käsitellyt hakemuksen 17.9.2024 eikä puolla hankkeen rahoittamista.

Lisätietoja

Kimmo Suortamo, kulttuurin asiantuntija, p. 040 648 8113, kimmo.suortamo(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että se ei myönnä rahoitusta hankkeelle Keski-Suomen kehittämisrahastosta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimus:

Sivu 80

Keski-Suomen Liitto, maakuntahallitus

Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä

Oikaisuvaatimuksen laatija:

Marie Finne-Bray

Oikaisuvaatimus koskee Keski-Suomen Kamariooppera La Kala kohdistunutta rahoituspäätöstä
KSL/196/04.05.00.00/2024.

Pyydän Keski-Suomen Liittoa arvioimaan rahoitushakemustani uudelleen, jotta tämä laajasti eri taitelijoita ja heidän työtään tukeva hanke saadaan toteutettua. Pyydän huomioimaan, että toteutuessaan hankkeen positiiviset vaikutukset koko Jyväskylän ja Keski-Suomen maakunnan alueelle ovat merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue saisi arvoisensa käyttötarkoituksen. Lisäksi hankkeen myötä maakuntaamme saataisiin kansainvälisesti ainutlaatuisia artisteja, jotka nostaisivat koko alueen kulttuuri-identiteettiä.

Päätöksessä käy ilmi, että perusteluina negatiiviselle päätökselle on käytetty hakija taloudellisia edellytyksiä ja hankkeen kokoluokkaa. Koen, että en ole saanut mahdollisuutta todentaa hakijayhdistyksen taloudellisia edellytyksiä, koska täydennys- tai lisäselvityksiä ei ole pyydetty. Tukea hakevan yhdistyksen tähän mennessä hankitut tuotot ovat tilitetty suoraan taiteilijoille, joka on yhdistyksen sääntöjen ja arvojen mukainen käytäntö. Tämän hankkeen oma- ja väli-rahoitus on suunniteltu järjestettävän henkilökohtaisesti yhdistyksen aktiivijäsenten toimesta sekä hankkimalla sponsorointirahaa yrityskumppaneilta, joiden kanssa aiheesta on alustavasti keskusteltu (esim. Suur-Savon Sähkö Oy). Mikäli rahoituspäätös olisi positiivinen omarahoitusosuus (18 200) sekä tarvittava väli-rahoitus saadaan yhdistykselle näin järjestettyä. Mikäli hankkeelle myönnetään rahoitusta, liittyy yhdistys ennakkoperintä- ja työnantajarekisteriin.

10.10.2024

Marie Finne-Bray

Keski-Suomen Kamariooppera La Kala Pantaide- ja kulttuuriyhdistys

Lähtettäjä: [La Kala Ooppera](#)
Vastaanottaja: [Keski-Suomen liiton kirjaamo](#); [Pirjo Peräaho](#)
Aihe: Oikaisupyyntö Pantaideyhdistys La Kala, marie finne-bray
Päivämäärä: torstai 10. lokakuuta 2024 19.10.15
Liitteet: [la kala logo.png](#)
[Oikaisupyyntö Keski-Suomen Liitto marie fine-bray. sivu 1.pdf.pdf](#)
[Oikaisupyyntö sivu 2 Keski-Suomen Liitto marie finne-bray.pdf](#)

Jotkut tämän viestin vastaanottaneet henkilöt eivät usein saa sähköpostia lähettäjältä
[REDACTED]. [Lue, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

olen liittänyt toisen sivun oikaisupyyntöön. Kirjatkaa ne molemmat, kiitos.

Saanko kuittauksen, pyydän.

Marie Finne-Bray

Oikaisuvaatimus:

Sivu 82

Keski-Suomen Liitto, maakuntahallitus

Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä

Oikaisuvaatimuksen laatija:

Marie Finne-Bray

Oikaisuvaatimus koskee Keski-Suomen Kamariooppera La Kala kohdistunutta rahoituspäätöstä
KSL/196/04.05.00.00/2024.

Pyydän Keski-Suomen Liittoa arvioimaan rahoitushakemustani uudelleen, jotta tämä laajasti eri taitelijoita ja heidän työtään tukeva hanke saadaan toteutettua. Pyydän huomioimaan, että toteutuessaan hankkeen positiiviset vaikutukset koko Jyväskylän ja Keski-Suomen maakunnan alueelle ovat merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue saisi arvoisensa käyttötarkoituksen. Lisäksi hankkeen myötä maakuntaamme saataisiin kansainvälisesti ainutlaatuisia artisteja, jotka nostaisivat koko alueen kulttuuri-identiteettiä.

Päätöksessä käy ilmi, että perusteluina negatiiviselle päätökselle on käytetty hakija taloudellisia edellytyksiä ja hankkeen kokoluokkaa. Koen, että en ole saanut mahdollisuutta todentaa hakijayhdistyksen taloudellisia edellytyksiä, koska täydennys- tai lisäselvityksiä ei ole pyydetty. Tukea hakevan yhdistyksen tähän mennessä hankitut tuotot ovat tilitetty suoraan taiteilijoille, joka on yhdistyksen sääntöjen ja arvojen mukainen käytäntö. Tämän hankkeen oma- ja väli-rahoitus on suunniteltu järjestettävän henkilökohtaisesti yhdistyksen aktiivijäsenten toimesta sekä hankkimalla sponsorointirahaa yrityskumppaneilta, joiden kanssa aiheesta on alustavasti keskusteltu (esim. Suur-Savon Sähkö Oy). Mikäli rahoituspäätös olisi positiivinen omarahoitusosuus (18 200) sekä tarvittava väli-rahoitus saadaan yhdistykselle näin järjestettyä. Mikäli hankkeelle myönnetään rahoitusta, liittyy yhdistys ennakkoperintä- ja työnantajarekisteriin.

10.10.2024

Marie Finne-Bray

Keski-Suomen Kamariooppera La Kala Pantaide- ja kulttuuriyhdistys

Lisäys oikaisupyyntöön

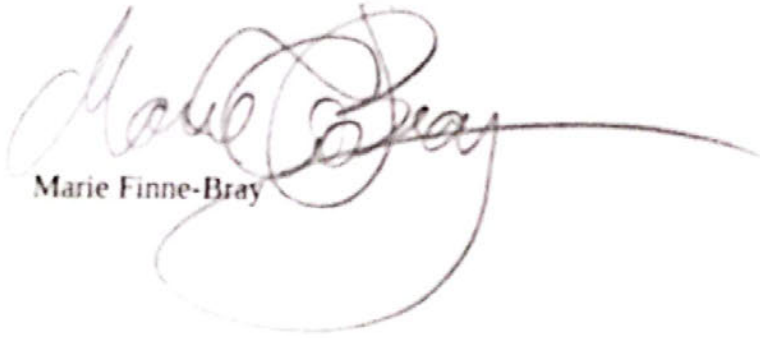
10.10.2024

Sivu 83

Oikaisupyynnön laatija:
Marie Finne-Bray

Olemme saaneet tiedon Äänekosken kehityksen toimitusjohtajalta Sari Åkerlundilta että välirahoitus hoituu Äänekosken Kaupungin puolelta.

Ottakaa tämä tieto oikaisupyynnössäni huomioon.

Marie Finne-Bray

104 § TIEDOKSI SAATETTAVAT ASIAT

1. Maakuntajohtajan viranhaltijapäätökset nro 18/2024 (liite)
2. Aluekehitysjohtajan viranhaltijapäätökset nrot 68, 72–88, 90–91/2024 (liite)
3. Hallintojohtajan viranhaltijapäätökset nrot 133–151/2024 (liite)
4. Suunnittelujohtajan viranhaltijapäätökset nro 89/2024 (liite)

EU-hankkeiden rahoitus-, maksatus- ja muutospäätöksissä noudatetaan hallintolakia eikä maakuntahallituksella ole viranhaltijapäätöksiin kuntalain mukaista otto-oikeutta (laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 757/2021).

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että se ei käytä otto-oikeutta aluekehitysjohtajan ja hallintojohtajan viranhaltijapäätöksiin. Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi muut kohdat.

Maakuntahallituksen puheenjohtajan esitys:

Maakuntahallitus päättää, että se ei käytä otto-oikeutta maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksiin.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Seuraava maakuntahallituksen kokous on 22.11.2024.
Seuraava maakuntavaltuuston kokous on 29.11.2024.

18.10.2024

Päätöspvm	Päätösnumero	Asia
aluekehitysjohtaja Pirjo Peräaho		
23.09.2024	68/2024	Rahoituspäätös: Kuvailtua -valokuvaa ja muotoilua näkövammaisille KSL/210/04.05.00.00/2024
20.09.2024	72/2024	Rahoituspäätös: Meidän koulun juttu, koko kylän Kaiku-orkesteri KSL/211/04.05.00.00/2024
23.09.2024	73/2024	Rahoituspäätös: Tiede tutuksi KSL/209/04.05.00.00/2024
25.09.2024	74/2024	Rahoituspäätös: Yhteisöllisyyttä edistävän museotalkootoiminnan järjestämiseen Petäjaveden Radio- ja Puhelinmuseolla KSL/228/04.05.00.00/2024
30.09.2024	75/2024	Osallistuminen valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen Jyväskylän MAL- seudun lisäotokseen vuodelle 2025 KSL/236/02.08.00/2024
30.09.2024	76/2024	EAKR-muutospäätös 30.9.2024: Monimuotoisuudella metsätuhoriskejä vastaan, A80003
30.09.2024	77/2024	JTF-muutospäätös: Finnish Future Farm, Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä, J10076, R-00791
30.09.2024	78/2024	JTF-muutospäätös 2.: Yritystankaamo - yhteisöllinen työtila, Laukaan kunta, J10069, R-00831
30.09.2024	79/2024	JTF-muutospäätös: Bioressurssien tehokkaampi käyttö energiavarastoina ja vihreän siirtymän mahdollistajana (BitKein), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, J10214, R-00851
30.09.2024	80/2024	Rahoituspäätös: Elävä ja osallistava Jyväskylä KSL/224/04.05.00.00/2024
01.10.2024	81/2024	Rahoituspäätös: Maaseudun hukattu ääni – marginaalikulttuurista uutta KSL/203/04.05.00.00/2024
01.10.2024	82/2024	Rahoituspäätös: Kestävän kasvun Muurame KSL/185/04.03.04.00/2024
03.10.2024	83/2024	Rahoituspäätös: Elinympäristömme ennen, nyt ja tulevaisuudessa KSL/195/04.05.00.00/2024
04.10.2024	84/2024	EAKR-muutospäätös 3.: Avoin laboratorio biotalouteen, A80013
04.10.2024	85/2024	JTF-muutospäätös 2.: Finnish Future Farm, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, J10075, R-00791
07.10.2024	86/2024	Muutospäätös: Tki-osaamisen ja monituottajamallin kehittäminen sotepalveluyrityksissä KSL/29/04.03.04.00/2024
08.10.2024	87/2024	Rahoituspäätös: Esiselvitys: Yritysten kv-kasvun edistäminen monialaisilla digi- innovaatioilla KSL/230/04.03.04.00/2024
08.10.2024	88/2024	JTF-muutospäätös 3.: Yritystankaamo - yhteisöllinen työtila, Laukaan kunta, J10069, R-00831
11.10.2024	90/2024	Rahoituspäätös: SASU -hanke Sujuvan asumisen palvelut tukemassa yrittämistä, työtä ja sijoittautumista KSL/262/04.03.04.00/2022
15.10.2024	91/2024	EAKR-muutospäätös 2.: Energy First - Fibre Product Forming, A80772
hallintojohtaja Hanna Reini		
20.09.2024	133/2024	1. maksatuspäätös (ennakkomaksatus): KATOLLA - Kansalaistoiminta lasten silmin KSL/106/04.05.00.00/2024
23.09.2024	134/2024	2. EAKR-maksatuspäätös: Keski-Suomen e-urheilun osaamiskeskittymä, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimus- ja kehittämissäätiö sr, A80207, R-00374
24.09.2024	135/2024	2. EAKR-maksatuspäätös: Teollisen puurakentamisen kehittäminen Keski-

26.09.2024	136/2024	Suomessa, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, A80213, R-00245 2. maksatuspäätös: HUBteekki 2.0 - Uutta virtaa verkostoihin, kehittämishanke KSL/243/04.03.04.00/2022
26.09.2024	137/2024	4. maksatuspäätös: Kulttuurituulahuksia Keski-Suomessa KSL/187/04.03.04.00/2022
27.09.2024	138/2024	2. EAKR-maksatuspäätös: Keski-Suomen e-urheilun osaamiskeskittymä, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, A80205, R-00374
27.09.2024	139/2024	2. EAKR-maksatuspäätös: Suomalaisen urheilun TKI-verkosto (SUTKI), Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimus- ja kehittämissäätiö sr, A80262, R-00624
27.09.2024	140/2024	1. maksatuspäätös: KuDiHub - Kuntoutuksen digitaalinen yhteistoiminta-alusta KSL/176/04.03.04.00/2023
01.10.2024	141/2024	1. maksatuspäätös (loppumaksatus): Puulaakson alueen innovaatio ekosysteemin laajentaminen KSL/177/04.03.04.00/2023
03.10.2024	142/2024	1. JTF-maksatuspäätös: Kestävän energiajärjestelmän modernien arvoketjujen resilienssi, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, J10052
03.10.2024	143/2024	1. EAKR-maksatuspäätös: Sport Innovation Hub Jyväskylä – Investointiosa, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimus- ja kehittämissäätiö sr, A80755
07.10.2024	144/2024	2. EAKR-maksatuspäätös: Keski-Suomen e-urheilun osaamiskeskittymä, Jyväskylän yliopisto, A80206, R-00374
07.10.2024	145/2024	1. JTF-maksatuspäätös: gH2ADDVA -Investointi, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, J10360
08.10.2024	146/2024	1. EAKR-maksatuspäätös: Sport Innovation Hub Jyväskylä – Digiratkaisuilla kilpailuetua, Jyväskylän yliopisto, A80754, R-01101
08.10.2024	147/2024	3. maksatuspäätös (loppumaksatus): Vetoa ja voimaa pienten kuntien soteen KSL/191/04.05.00.00/2022
08.10.2024	148/2024	2. maksatuspäätös: Korkeakoulutusta Sinulle (KoSi) – Avoin korkeakoulutus tutuksi Keski-Suomen seutukaupungeissa KSL/95/04.03.04.00/2023
11.10.2024	149/2024	Ulkomaan virkamatkamääräys: Matilainen, Murcia Espanja 4.-7.11.2024 KSL/152/01.02.02.01/2024
16.10.2024	150/2024	2. maksatuspäätös: Luovasti liikkuen - Kulttuurihyvinvointia lapsille ja nuorille KSL/161/04.03.04.00/2023
16.10.2024	151/2024	1. maksatuspäätös: Lumovoimaa luonnosta - luontomatkailu kilpailutekijäksi Himos-Jämsässä (Lulu) KSL/232/04.03.04.00/2023

maakuntajohtaja Pekka Hokkanen

25.09.2024	18/2024	Henkilöstöpäätös KSL/243/01.01.00.15/2024
------------	---------	--

suunnittelujohtaja Hanna Kunttu

09.10.2024	89/2024	Muutospäätös: Keski-Suomen maakuntabrändi KSL/6/04.03.04.00/2024
------------	---------	---

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta:

§:t 94–102, 104

Päätöksestä, josta voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hallintolainkäyttölain 5 §:n perusteella valitusta ei voida tehdä, ellei päätöksellä tarkoiteta toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkittavaksi ottamatta.

Myös muussa lainsäädännössä voi olla muutoksenhakuun liittyviä kieltoja (mm. markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei saa valittaa kuntalain nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain vastainen; virka- ja työehtolainsäädännön mukaan päätöksestä ei voida valittaa mikäli neuvottelumenettely on vaihtoehtona).

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

§:t -

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite, postiosoite ja s-postiosoite:

Keski-Suomen liitto, maakuntahallitus, Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä
kirjaamo@keskisuomi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kulluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kunnallisvalituksella:

§:t 103

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Muutosta haetaan kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä jäsenkunta ja kunnan jäsen.

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettua päätöstä koskevat valitukset:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään (vuonna 2024 se on 250 €).

Maakuntakaavaa koskevat valitukset:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä, päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Lisätietoja

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäynti ja –hakemusmaksua tuomioistuinmaksulain mukaisesti.

Jos hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista annetun lainsäädännön tai määräysten taikka Euroopan yhteisöjen lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, voi se, jota asia koskee tai muu julkisista hankinnoista annetun lain 9a §:ssä mainittu taho saattaa asian hakemuksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Tarkemmat ohjeet markkinaoikeudesta:

Markkinaoikeus, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
markkinaoikeus@oikeus.fi

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Otteen oikeaksi todistaa	tiedonhallinnan asiantuntija Veera Siikamäki
---------------------------------	--

Otteen saaja	
---------------------	--